

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Atenció
a les Persones**

PROGRAMES D'ACTUACIÓ

de la Gerència de Serveis d'Educació

Juny 2015

Índex de continguts:

Programes d'actuació:

- Línia 1 del PAM: Sostenibilitat i qualitat educativa
 - Programa PLANIFICACIÓ EDUCATIVA
 - Programa CORESPONSABILITAT EDUCATIVA
 - Programa MANTENIMENT DE CENTRES EDUCATIUS
 - Programa ESCOLES BRESSOL
 - Programa EDUCACIÓ PERMANENT
- Línia 2 del PAM: Millora de l'èxit escolar i del rendiment educatiu
 - Programa ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT
- Línia 3 del PAM: Formació professional i transició escola - treball
 - Programa TRANSICIÓ ESCOLA –TREBALL

PLANIFICACIÓ EDUCATIVA

Programa	PLANIFICACIÓ EDUCATIVA
Línia PAM	Sostenibilitat i qualitat educativa

1. Descripció i antecedents

La Llei d'Educació de Catalunya (Llei 12/2009, de 10 de juliol) estableix, entre d'altres, dues competències obligatòries per als ajuntaments que fan referència a la planificació de l'oferta educativa del seu àmbit territorial i als processos d'admissió d'alumnat als centres sostinguts amb fons públics. Aquests són dos aspectes en què és d'aplicació el principi de coresponsabilitat institucional, i que es recullen explícitament a l'article 159.3.a de la Llei d'Educació de Catalunya, on s'estableix que correspon als municipis:

- Participar en la determinació de l'oferta educativa del seu àmbit territorial,
- Participar en el procés d'admissió dels alumnes en els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya.

L'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona **té la voluntat d'enfortir la cooperació amb els ajuntaments per donar resposta a les necessitats generades en l'exercici de les seves competències i reforçar la coresponsabilitat institucional de la planificació educativa dels seus territoris** donant suport als ajuntaments en la gestió de la planificació educativa i dotant-los dels instruments necessaris per exercir les seves funcions de planificació territorial en l'àmbit educatiu.

En aquest sentit, la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona, des del **programa de Planificació educativa**, ofereix als ajuntaments recursos tècnics que s'articulen al voltant de dues línies d'actuació:

- **Plans locals d'educació**
- **Estudis de planificació educativa, escolar i evolució demogràfica**

1.1 Antecedents

En el mandat 2008-2011 l'Àrea d'Educació va donar un suport a l'exercici de la participació en la planificació educativa i en els processos d'admissió de l'alumnat des de la perspectiva de l'equitat, mitjançant el disseny d'instruments i recursos i l'elaboració de materials d'anàlisi i reflexió.

En la primera línia, es van dissenyar i posar a disposició dels municipis instruments tècnics per al coneixement i l'anàlisi de la població escolar i dels serveis educatius del municipi, per facilitar la participació en la presa de decisions que implica la planificació educativa. En la segona línia, es van elaborar diferents estudis *Les zones educatives, l'espai per a la coresponsabilitat, Preus públics i equitat en l'accés als serveis educatius municipals* i *Anàlisi*

del sistema de beques de transport i de menjador escolar (aquests dos últims publicats el 2010) i va organitzar-se un fòrum local d'educació "Equitat en l'accés al serveis d'educació municipals", el 2011, i unes jornades de bones pràctiques, "L'escolarització equilibrada", el 2009.

2. Objectius

El programa de Planificació educativa s'emmarca dins de la línia estratègica "Sostenibilitat i qualitat educativa" de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Contribuir a la viabilitat i la qualitat dels centres i serveis educatius locals, acompanyant els ajuntaments en la planificació educativa.
- Millorar la gestió dels centres i serveis educatius posant recursos a disposició dels ajuntaments i fomentant els mecanismes de coresponsabilitat institucional i ciutadana.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa de Planificació educativa són:

- Donar suport a l'exercici de la competència pel que fa a la planificació del sistema educatiu per a l'elaboració i/o revisió del mapa escolar i la previsió de necessitats d'oferta educativa i formativa.
- Promoure i col·laborar amb els ajuntaments en l'elaboració de plans locals d'educació com a eina de coordinació, ordenació i planificació de l'educació en el territori.

Així, tota l'activitat del programa de Planificació educativa s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats al màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

L'estratègia de treball que orienta els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa de Planificació educativa és:

Pel que fa al **territori**:

- Impulsar la planificació conjunta en municipis pròxims.

En relació a les **institucions**:

- Assolir el consens necessari per definir i recollir noves competències per als ajuntaments i noves responsabilitats amb els recursos per desenvolupar-les.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals per al programa de Planificació educativa, s'organitza al voltant dels dos eixos d'actuació del suport a les polítiques locals de Planificació educativa de la següent manera:

A. Plans locals d'educació

• Diagnòstic de l'educació local

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic per a la realització d'una diagnosi educativa local. Aquesta diagnosi pretén conèixer la realitat del territori, per tal de poder prendre decisions d'ordenació i reformulació de les actuacions promogudes per l'ajuntament, d'acord amb el marc competencial i el pla d'actuació municipal. S'elabora a partir de dades sociodemogràfiques i educatives, que es contrasten amb la percepció que es té dels serveis que s'ofereixen i dels recursos utilitzats.

Aquesta diagnosi pot realitzar-se com a part d'un pla local d'educació (veure producte "Plans locals d'educació"), o pot ser un punt de partida per a l'elaboració o millora de projectes i activitats educatives.

• Plans locals d'educació

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals per a l'elaboració de plans locals d'educació. Els plans locals d'educació són instruments liderats per l'administració local per reordenar les accions, recursos i serveis que tenen impacte en el territori. Els plans locals d'educació poden ser municipals o territorials, abastant diferents municipis (especialment els menors de 5.000 habitants).

A més dels plans locals d'educació, que abasten el conjunt d'actuacions dins l'àmbit educatiu, hi ha plans sectorials d'educació, que es centren en àmbits més específics com els plans locals d'educació permanent (veure producte "Plans locals d'educació permanent", dins del Programa d'Educació permanent), els plans locals d'acompanyament a l'escolaritat (veure producte "Plans locals d'acompanyament a l'escolaritat", dins del Programa d'Escoles bressol) o els plans locals de formació

professional (veure producte “Plans locals de formació professional”, dins del Programa Formació professional”).

L’elaboració d’un pla local d’educació consta de 3 fases:

1. diagnosi (veure producte “Diagnosi de l’educació local”),
2. anàlisi, en la qual s’estudia:
 - a. el grau de correspondència entre el pla d’actuació i el marc competencial i la realitat del municipi,
 - b. l’organització de les accions (recursos, estratègies i metodologies), el seu impacte i el nivell de satisfacció de les persones usuàries.
3. part propositiva, en la qual es defineixen les accions que s’han de millorar, reordenar, modificar o suprimir.

B. Estudis de planificació educativa, escolar i evolució demogràfica

● **Estudis de planificació educativa, escolar i prospecció demogràfica**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Realització d’anàlisis de la població en edat escolar, de les seves necessitats educatives, i dels serveis educatius del municipi, per orientar les accions que cal desenvolupar per cobrir les necessitats detectades.

El suport prestat per la Gerència d’Educació de la Diputació de Barcelona consisteix principalment en l’elaboració de l’**informe de planificació educativa municipal**, que és un informe que permet obtenir una visió àmplia de la realitat de l’ensenyament al municipi per a totes les etapes del sistema educatiu que s’hi imparteixen. Aquest informe es compon dels següents elements, referits al municipi:

1. Mapa sociodemogràfic.
2. Descripció diacrònica dels alumnes per etapes educatives, per als centres públics i privats i amb la comparativa a nivell comarcal i català.
3. Descripció diacrònica dels alumnes per cada nivell dins de cada etapa educativa per als centres públics i privats.
4. Descripció diacrònica dels alumnes per promocions a ESO.
5. Descripció diacrònica dels alumnes per edat dins de les etapes educatives.
6. Descripció sincrònica dels alumnes per edat dins de cada etapa educativa en els 2 darrers cursos.
7. Relació alumnes, unitats, places cobertes / places vacants.
8. Projecció de la població escolar.
9. Necessitats d’unitats escolars per cada nivell dins de cada etapa educativa.
10. Representació gràfica de l’evolució de les necessitats futures d’unitats pels nivells escolars.
11. Fluxos d’alumnes.

Cadascun d'aquest elements es pot elaborar de manera separada a mode de subinforme, en funció de les necessitats de l'ajuntament.

5. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **Desigualtats en l'accés escolar. Una anàlisi dels processos de segregació escolar a Catalunya.** Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2008.
- **L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2013.** Fundació Jaume Bofill; Martínez Martín, Miquel i Albaigés Blasi, Bernat (Directors). 2014
- **17 Sistema d'Indicadors d'Ensenyament de Catalunya.** Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. 2014
- **TALIS 2013 Estudio Internacional de la Enseñanza y aprendizaje.** OCDE versió preliminar www.mecd.gob.es/inee.2014
- **Dades d'Ensenyament Sistema Educatiu.** Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. 2014

Instruments de treball

- **Aplicatiu per a la planificació escolar.** Centre d'Estudis Demogràfics Amand Blanes. 2013.

(Data d'actualització: març de 2015)

CORESPONSABILITAT EDUCATIVA

Programa	CORESPONSABILITAT EDUCATIVA
Línia PAM	Sostenibilitat i qualitat educativa

1. Descripció i antecedents

La coresponsabilitat educativa com a expressió de la coresponsabilitat institucional i ciutadana en l'educació es planteja als ajuntaments des de tres escenaris complementaris.

Un primer són els consells escolars de centres i els municipals, establerts preceptivament per la legislació educativa. **La constitució del consell escolar municipal i la representació i participació d'un membre del govern local en el consell escolar dels centres públics i concertats són funcions que corresponen als ajuntaments.**

Un segon, el **projecte educatiu de poble o ciutat (PEC)**, com a poderosa eina per explicitar un compromís institucional i públic amb l'educació, mitjançant la participació i la complicitat dels agents educatius i socials del territori i del conjunt de la ciutadania.

I un tercer, els **projectes d'infància** centrats, principalment, en el suport a consells d'infants i adolescents i en el foment de la coordinació i el treball en xarxa entre els diferents agents del territori, com a elements per enfortir els vincles comunitaris, la millora de la convivència i la cohesió social.

En aquest sentit, **l'Àrea d'Atenció a les Persones** de la Diputació de Barcelona **té la voluntat d'enfortir la cooperació amb els ajuntaments** en aquests tres àmbits:

- per donar resposta a les necessitats generades en l'exercici de la seva funció de representació i participació en els òrgans de gestió dels centres públics,
- per donar suport als PEC com un instrument estratègic que permet articular les diferents accions d'educació que es porten a terme al municipi, enfortint i consolidant el treball d'intercanvi i reflexió col·lectiva i d'iniciatives de millora de la col·laboració entre agents educatius locals, i
- per reforçar les actuacions per promoure la participació infantil i la coordinació entre els diferents agents que actuen en l'àmbit de la infància.

El **programa de coresponsabilitat educativa** de la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona ofereix als ajuntaments recursos tècnics i econòmics articulats al voltant de quatre línies d'actuació:

- **Consells escolars**
- **Projectes educatius de ciutat**
- **Projectes d'infància**
- **Altres projectes de coresponsabilitat**

1.1. Antecedents

És diversa la tasca realitzada per l'Àrea d'Educació en l'àmbit de la coresponsabilitat educativa en els darrers mandats.

Quant als **consells escolars de centre**, la Gerència de Serveis d'Educació entén que la representació dels ens locals en aquests òrgans podria desenvolupar un paper aglutinador i convertir-se en una oportunitat per a la connexió dels centres amb l'entorn. Per altra banda, els **consells escolars municipals** poden convertir-se en instruments que contribueixin realment a la definició de les polítiques educatives locals. Amb aquesta visió, en el mandat 2008-2011 va enfortir-se la línia de suport als ens locals per desenvolupar les funcions de constitució de consells escolars municipals i de representació i participació en els consells escolars dels centres públics i concertats, mitjançant **l'elaboració del marc de referència i el disseny i la impartició d'accions formatives en aquest àmbit**.

Durant el mandat anterior, es va aprofundir en la idea, recollida del moviment de ciutats educadores, que una **estratègia compartida amb la ciutadania per a la definició i el desenvolupament de polítiques educatives locals era un instrument idoni per a la millora de les ciutats i per a la construcció de consciència cívica i ciutadana**. En línia amb el treball realitzat en els últims mandats, es va actualitzar la proposta de treball amb els PEC (Projectes Educatius de Ciutat: un procés permanent. 2009) i es va continuar dinamitzant i proveint d'eines la Xarxa de projectes educatius de ciutat. Com a eines destacades aportades en el darrer mandat hi ha la creació i dinamització del grup de treball Xarxa PEC de la comunitat virtual “compromesos amb l'educació”; l'organització, al 2009, de la II Jornada per al Compromís Cívic amb l'Educació, amb participació de la ciutadania dels municipis de la Xarxa PEC; i la participació en trobades estatals i internacionals de les xarxes de ciutats educadores.

D'altra banda, el **foment de la participació infantil** té per objectiu que els infants puguin assajar i aprendre què vol dir i què significa participar alhora que practiquen valors cívics de convivència democràtica. La Gerència de Serveis d'Educació va iniciar el suport a aquests projectes municipals l'any 1997, arran de la col·laboració en la publicació de l'edició catalana del llibre de Francesco Tonucci *La ciutat dels infants*. L'experiència va començar amb sis municipis i va anar evolucionant amb la incorporació de més ajuntaments fins arribar a la constitució de la Xarxa de participació infantil, el 2008. En aquest àmbit, al llarg dels diferents mandats la Gerència de Serveis d'Educació ha ofert **suport tècnic i econòmic** a projectes de participació infantil i ha organitzat trobades de consells d'infants (una conjunta i dues territorials). En el darrer mandat es mantenia la **pàgina web** de la Xarxa de projectes de participació infantil i es va crear i dinamitzar un grup de treball virtual dins la comunitat de pràctica Compromesos amb l'educació.

2. Objectius del programa

El programa de coresponsabilitat educativa s'emmarca dins de la línia estratègica "Sostenibilitat i qualitat educativa" de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Contribuir a la viabilitat i la qualitat dels centres i serveis educatius locals, acompanyant els ajuntaments en la planificació educativa.
- Millorar la gestió dels centres i serveis educatius posant recursos a disposició dels ajuntaments i fomentant els mecanismes de coresponsabilitat institucional i ciutadana.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa de coresponsabilitat educativa són:

- Donar suport en el desenvolupament de funcions del representant municipal en els consells escolars municipals.
- Impulsar la creació d'instruments de coresponsabilització en tots els centres de titularitat municipal.
- Acompanyar els municipis en el desenvolupament del Projecte educatiu de ciutat o poble (PEC).
- Gestionar la Xarxa de municipis compromesos amb el PEC.
- Donar suport als consells d'infants i dinamitzar les xarxes d'infància i de participació infantil.
- Ser punt de referència per als municipis en qüestions de participació infantil.
- Facilitar la coordinació i col·laboració entre els diferents serveis i entitats del municipi que treballen amb infants de 0 a 6 anys i les seves famílies.

Així, tota l'activitat del programa de coresponsabilitat educativa s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats al màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa de coresponsabilitat educativa són:

Pel que fa al **territori**:

- Impulsar el treball conjunt entre petits municipis pròxims, en l'àmbit de la participació.
- Promoure l'intercanvi d'experiències i el reforç del sentit de pertinença a la Xarxa PEC, donant suport al manteniment dels PEC dels municipis que formen part de la Xarxa.

En relació a les **institucions**:

- Promoure la col·laboració institucional de l'àmbit d'educació i del conjunt de serveis a la persona de les diverses administracions que actuen en un mateix territori.
- Potenciar la formació i coneixement del funcionament i participació municipal en els consells escolars de centre i la dinamització dels consells escolars municipals.
- Incorporar l'administració educativa en els processos de desenvolupament dels PEC (fòrums educatius locals, nuclis impulsors, comissions...)

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Fomentar la participació d'agents econòmics, socials, culturals, esportius, de lleure i persones compromeses del municipi a títol individual.
- Promoure accions de sensibilització ciutadana envers l'educació.
- Dissenyar estratègies i metodologies per afavorir la implicació dels diferents actors socials i econòmics en els diferents projectes participatius del municipi.
- Dissenyar estratègies i metodologies de comunicació que apropin aquest tipus de projecte a la ciutadania.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals per al programa de Coresponsabilitat educativa, s'organitza al voltant dels tres eixos d'actuació del suport a les polítiques locals de coresponsabilitat educativa de la següent manera:

A. Consells escolars

● Suport als consells escolars municipals i als consells escolars de centre

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic a dos tipus d'òrgans:

- **Suport a consells escolars municipals:** assessorament i acompanyament especialitzat des de les vessants tècnica i jurídica per a la creació o millora del funcionament dels consells escolars municipals, i per a la realització de modificacions en el reglament de règim intern i/o en el reglament regulador.

Els consells escolars municipals són òrgans de participació competència de l'ajuntament, la constitució dels quals és de caràcter preceptiu. Des de la Gerència es conceben com un àmbit que permet impulsar projectes educatius, coordinar la comunitat educativa i assegurar la transició entre etapes, participant de forma activa en les polítiques educatives municipals.

- **Suport a la participació municipal en els consells escolars de centre:** suport tècnic per a la millora de la representació municipal, amb la proposta d'estratègies, noves formes de coordinació i organització, etc.
Els consells escolars de centre són els òrgans de participació de la comunitat escolar en el govern dels centres, en els quals hi és representat l'ajuntament.

B. Projectes educatius de poble o ciutat

• Projecte educatiu de poble o ciutat

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Un **projecte educatiu de poble o ciutat** és un projecte estratègic i participatiu, liderat pels governs locals, que busca el compromís ciutadà amb l'educació. Aquest instrument permet al conjunt de la ciutadania —amb el suport de l'ajuntament— intervenir en la prioritització dels principis, objectius, metodologies i programes que han de guiar l'acció educativa del poble o ciutat.

En relació amb aquest producte, la Gerència d'Educació de la Diputació de Barcelona ofereix als ajuntaments:

1. Suport tècnic per a l'**elaboració de la diagnosi**, o bé per a l'actualització dels mapes de diagnosi per a aquells ajuntaments que ja fa temps van elaborar la diagnosi del seu PEC. La diagnosi, que es realitza abans d'iniciar qualsevol procés de participació propositiva, consta de:
 - el mapa sociodemogràfic,
 - el mapa escolar.
 - un mapa de recursos educatius del municipi,
 - i un mapa de visions ciutadanes.

El procés de diagnosi conclou amb l'organització del primer fòrum d'educació local que ha de servir per generar un espai obert de coresponsabilitat territorial sobre la realitat educativa local, en el marc del qual es presenten els resultats de la diagnosi, es prioritzen les línies estratègiques de treball i es constitueixen els grups de treball per dur-les a terme.

2. Suport tècnic als ajuntaments, membres de la Xarxa de projectes educatius de ciutat que tinguin aprovat o formalitzat un PEC, per desenvolupar les accions i fer-ne el seguiment. El **suport a la implementació dels PEC** inclou:
 - Suport per reforçar la dimensió política - estratègica: inclou el suport a les estructures del PEC, i la dimensió de comunicació del projecte (organització

dels fòrums locals d'educació, obtenció del segell PEC, productes, organització d'esdeveniments)

- Suport per reforçar la dimensió tècnica - organitzativa: donar suport al funcionament de les oficines tècniques (metodologia de treball, implementació i avaluació dels processos participatius, actualització dels mapes de la diagnosi...)
- Suport per reforçar la dimensió ciutadana - participativa: suport a la dinamització, formació i sensibilització dels grups impulsors i agents educatius del municipi.

• **Dinamització de la Xarxa de projectes educatius de ciutat**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ DE SERVEIS)

Dinamització i lideratge de la Xarxa de projectes educatius de poble o ciutat. La Xarxa de projectes educatius de poble o ciutat, és una agrupació de municipis, constituïda el 2004, liderats per la Gerència d'Educació entorn a un interès comú: els projectes educatius de poble o ciutat. Actualment la conformen 56 municipis.

Els objectius de la xarxa PEC són:

- esdevenir una xarxa de formació, coneixement i innovació,
- promoure i facilitar l'intercanvi d'experiències entre els municipis que en formen part,
- ser agents de difusió dels projectes educatius de poble o ciutat com a instrument integrador, estratègic i participatiu de les accions educatives que es porten a terme als municipis,
- crear sinèrgies entre els municipis amb interessos comuns.

La dinamització que es realitza des de la Gerència d'Educació comporta:

- suport al pla de treball de la xarxa,
- assessorament tècnic i seguiment de projectes,
- organització de reunions d'intercanvi com el seminari permanent de la Xarxa, pensat per reflexionar, debatre i trobar instruments metodològics i organitzatius per avançar col·lectivament en el desenvolupament dels projectes educatius de ciutat, i la jornada d'intercanvi d'experiències,
- coordinació i manteniment de l'espai web de la xarxa,
- dinamització del grup Xarxa PEC de la comunitat virtual (veure producte "Dinamització dels grups de coresponsabilitat educativa de la comunitat virtual compromesosambleducacio.diba.cat"),
- desenvolupament d'eines de suport i,
- suport a les trobades estatals i internacionals de ciutats educadores.

C. Projectes d'infància

• Suport a la creació i funcionament de consells d'infants i d'adolescents

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals per al foment de la participació d'infants i d'adolescents a través del suport a la creació i/o la consolidació de consells de participació infantil i/o adolescent i a les seves activitats.

Els consells d'infants, d'adolescents són òrgans estables, amb voluntat de continuïtat, a través dels quals es promou i es dinamitza el dret a la participació d'infants i adolescents. El seu objectiu és que aportin la seva visió i les seves propostes en aspectes que incideixin en la millora de les seves ciutats i pobles tot donant-los la paraula amb el compromís de resposta per part d'alcaldia. Aquests projectes han de comptar amb el liderat de l'ajuntament, per tal d'assegurar les repercussions directes sobre el territori en actuacions que millorin la qualitat de vida dels infants i de la resta dels ciutadans.

• Dinamització de la Xarxa de participació infantil

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ DE SERVEIS)

Dinamització i lideratge de la Xarxa de projectes de participació infantil. La Xarxa de projectes de participació infantil, constituïda el 2008, és una agrupació de municipis, liderats per la Gerència d'Educació entorn a un interès comú: els projectes de participació infantil. La incorporació a la xarxa es formalitza mitjançant la signatura d'un document d'adhesió. La conformen municipis que tenen consells d'infants, audiències públiques o altres projectes de participació infantil.

Els objectius de la Xarxa són:

- Esdevenir una xarxa de formació, coneixement i innovació.
- Promoure i facilitar l'intercanvi d'experiències entre els municipis que en formen part.
- Ser agents de difusió dels projectes de participació infantil.
- Crear sinèrgies entre els municipis amb interessos comuns.

Cada any, la Xarxa de projectes de participació infantil elabora un pla de treball que estableix les prioritats i les línies d'actuació a seguir.

La dinamització que es realitza des de la Gerència d'Educació de la Diputació de Barcelona comporta:

- suport al pla de treball de la xarxa,
- assessorament tècnic i seguiment dels projectes,
- formació a mida per als professionals implicats en aquests projectes (dinamitzadors i tècnics municipals),
- organització de trobades de coordinació i d'intercanvi (una trobada general per mandat i dues trobades territorials),

- coordinació i manteniment de l'espai web de la xarxa,
- dinamització del grup de Participació Infantil de la comunitat virtual (veure producte “Dinamització dels grups de coresponsabilitat educativa de la comunitat virtual compromesosambleducacio.diba.cat”) i,
- desenvolupament d'eines de suport per a l'optimització de la tasca dels dinamitzadors d'aquests projectes,
- organització de les trobades dels consells dels infants i altres esdeveniments vinculats al foment de la participació infantil i adolescent.

• **Dinamització de xarxes locals d'infància**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Seguiment per al desplegament del pla anual de cadascuna de les xarxes locals d'infància consolidades i suport en la implementació de les diferents activitats i accions proposades en aquest pla. La dinamització que es realitza des de la Gerència d'Educació de la Diputació de Barcelona comporta:

- suport al pla de treball de la xarxa,
- formació a mida per a les persones implicades,
- suport a l'elaboració del catàleg d'activitats de la xarxa,
- coordinació de la trobada d'intercanvi (una vegada per mandat),
- supervisió del treball de les comissions.

D. Altres projectes de coresponsabilitat

• **Dinamització dels grups de coresponsabilitat educativa de la comunitat virtual “compromesosambleducacio.diba.cat”**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)

La comunitat virtual *compromesosambleducacio.diba.cat* és una eina de comunicació i de gestió del coneixement creada amb l'objectiu de consolidar el treball en xarxa facilitant la relació entre els seus membres, i d'aconseguir nous aprenentatges basats en la reflexió i la pràctica compartides entre els municipis amb interessos i projectes comuns.

La comunitat virtual és una eina dinàmica que permet crear grups de treball específics integrats per diferents usuaris i amb dinàmiques i funcions pròpies, segons les necessitats. Alguns grups tenen una activitat estable, mentre que altres tenen una durada limitada, condicionada a la realització d'alguna activitat determinada com pot ser l'organització d'un acte, la realització d'una acció formativa o l'elaboració col·laborativa d'un document.

Actualment dins del programa de coresponsabilitat educativa hi ha els grups següents:

- **Xarxa PEC:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat pels ajuntaments membres de la Xarxa PEC.
- **Xarxa de participació infantil:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat pels ajuntaments membres de la Xarxa de participació infantil.

- **Grup impulsor del PEC d'Esplugues:** grup de difusió i intercanvi, format per membres del grup impulsor del PEC d'Esplugues.
- **Exposició “Escoles d’altres móns”**
(PROJECTE DE SENSIBILITZACIÓ CIUTADANA)
Cessió dels materials de l'exposició (50 fotografies de Kim Manresa amb textos explicatius i un plafó introductori), provisió de materials per als participants (catàlegs de l'exposició per als visitants i de la guia didàctica per al professorat) i realització de tasques de comissariat (sessió prèvia de presentació a l'equip tècnic de l'ens local, visita guiada al professorat i presentació general de l'obra el dia de la inauguració).
L'exposició té per objectiu fomentar la reflexió sobre el dret de totes les persones a l'educació, sobre les desigualtats socials i sobre la necessitat que les administracions públiques i els organismes internacionals converteixin l'educació en una prioritat.

5. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **Eines i estratègies per a la dinamització de la comunitat educativa.** Equip de coresponsabilitat. 2014.
- **Anàlisi de la situació actual dels consells escolars municipals a la província de Barcelona.** Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. Maroto Sales, Sara. Maroto Sales, Sara. Document de treball intern. 2010
- **Anàlisi de la situació actual dels consells escolars de centre a la província de Barcelona.** Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. Maroto Sales, Sara. Gerència de Serveis d'Educació. Maroto Sales, Sara. Document de treball intern. 2010
- **Document tècnic: El paper dels governs locals en els consells escolars de centre i en els consells escolars municipals.** Carol Andrés, Lluís. 2014
- **Eines i estratègies per a la dinamització de la comunitat educativa.** Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. Equip de coresponsabilitat. 2014
- **Document marc sobre participació de la infància al municipi.** Xarxa de Projectes de Participació Infantil; Òscar Rebollo. Febrer - octubre 2006.
- **Document marc 2013.** Balanç i reelaboració del Document marc de 2006 [Document marc sobre participació de la infància al municipi]. Xarxa de Projectes de Participació Infantil; Òscar Rebollo. 2013
- **La participació dels infants a la ciutat des del Consell d'Infants.** Ana M. Novella Cámara. Col·lecció Infància i Adolescència, núm. 2. Generalitat de Catalunya, Acció Social i Ciutadania. Octubre 2009.
- **Projectes educatius de ciutat: Un procés permanent: revisió metodològica 2008.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. Documents de treball núm. 5. Maig 2009.
- **Reflexions per adaptar la metodologia PEC als petits municipis.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2010

- **Foment de la participació ciutadana a la comunitat educativa als municipis petits i mitjans.** Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. 2015
- **De la participació a la ciutat educadora. ApS i PEC.** Document de treball del seminari permanent de la Xarxa PEC. Equip de corresponsabilitat. 2012
- **El caràcter inclusiu i integrador de les ciutats educadores.** Recull del seminari permanent de la Xarxa PEC Document presentat al XIII Congrés AICE. Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. 2014

Marc legal

- **Llei 26/2010, de 3 d'agost,** de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- **Llei 14/2010, del 27 de maig,** dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.
- **Llei 30/1992, de 26 de novembre,** de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
- **Decret 404/1987, de 22 de desembre,** regulador de les bases generals d'organització i de funcionament dels Consells Escolars Municipals.
- **Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio,** reguladora del Derecho a la Educación.
- **Llei 25/1985, de 10 de desembre,** dels Consells Escolars Municipals.
- **DECRET 200/2013, de 23 de juliol, dels consells de participació territorial i nacional dels infants i els adolescents de Catalunya**
- **LLEI 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència**
- **Pacte per a la Infància a Catalunya**
- **ACORD GOV/193/2010, de 26 d'octubre,** pel qual s'aprova el Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència de Catalunya 2010-2013
- **Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència de Catalunya**
- **Taula Nacional de la Infància de Catalunya. Desenvolupament de funcions. Planificació 2015**
- **Taula Nacional de la Infància de Catalunya. Desplegament Pacte per a la Infància. Planificació 2015**
- **Taula Nacional de la Infància de Catalunya. Reglament funcionament intern**
- **DECRET 250/2013, de 12 de novembre, de la Taula Nacional i les taules territorials i locals d'infància**

Instruments de treball

- **Recull de la normativa vigent en relació als consells escolars de centre i als consells escolars municipals.** 2011
- **Col·laboració amb els òrgans de gestió en l'àmbit educatiu: els consells escolars de centre.** Memòria del curs realitzat els dies 17 i 24 de novembre de 2010. Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis d'Educació. Maroto Sales, Sara. Maroto Sales, Sara. 2010

- **Document d'adhesió a la Xarxa de Projectes de Participació Infantil.** 2011
- **Carta d'acord institucional per al funcionament de les xarxes locals d'atenció a la infància.** 2011
- **Presentació amb la metodologia i les fases a seguir per a la creació d'una xarxa local d'infància.** 2011
- **Carta de Ciutats Educadores.** Asociación Internacional de Ciudades Educadoras. 2004.
- **Fases d'inici d'un PEC.** 2015
- **Model d'acord del Ple de l'Ajuntament per al desenvolupament d'un Projecte educatiu de ciutat.** 2011
- **Calendari per a la posada en marxa d'un PEC.** 2015
- **Presentació Ciutat Educadora PEC.** 2015
- **Manifest de ciutats compromeses amb el desenvolupament de projectes educatius de ciutat. Document d'adhesió a la Xarxa PEC.** 2015
- **Algunes qüestions a l'entorn de la Participació Ciudadana.** Rebollo, Óscar. Diputació de Barcelona, Àrea d'Educació. Recull de la conferència col·loqui presentada a l'Intercanvi d'experiències de la xarxa de municipis amb Projecte Educatiu de Ciutat. Gener 2008.
- **Projecte Educatiu de Ciutat i Acompanyament a l'escolaritat: elements per a la reflexió.** Diputació de Barcelona, Àrea d'Educació. Recull del seminari permanent de la Xarxa PEC. Juny 2010.
- **Construint la xarxa PEC.** Conclusions dels grups de treball del seminari permanent de la Xarxa PEC. 2011
- **La creativitat en els processos participatius.** Recull del seminari permanent de la Xarxa PEC. 2011
- **ApS i PEC.** Recollida d'idees i síntesi. Intercanvi d'experiències. Xarxa PEC. 2012

(Data d'actualització: maig de 2015)

MANTENIMENT DE CENTRES EDUCATIUS

Programa	MANTENIMENT DE CENTRES EDUCATIUS
Línia PAM	Sostenibilitat i qualitat educativa

1. Descripció i antecedents

La Llei d'Educació de Catalunya (Llei 12/2009, de 10 de juliol) estableix, entre d'altres, la **competència municipal de cooperar amb l'Administració de la Generalitat en la creació, la construcció i el manteniment dels centres educatius públics**.

Aquesta és una de les poques competències que històricament la legislació ha reconegut als municipis en l'àmbit educatiu. La signatura de **l'Acord marc sobre el manteniment, la reforma, l'adequació i la millora dels centres d'educació infantil i primària** entre el Departament d'Educació de la Generalitat Catalunya i les entitats municipalistes, FMC i ACM, (signat el 8 de setembre de 2004) va permetre l'establiment de les condicions de la col·laboració en relació amb el manteniment i la reforma, l'adequació i la millora dels edificis dels centres d'educació infantil i primària, que són competència dels ajuntaments.

Aquest acord concreta altres aspectes com la determinació dels percentatges corresponents a la col·laboració econòmica entre l'Administració educativa i els ajuntaments de Catalunya per a la realització d'obres de reforma, adequació i millora, o bé la formalització i custòdia **del Llibre de Manteniment dels centres d'educació infantil i primària**, que és el document que recull tota la informació relativa a la conservació i el manteniment de cadascuna de les instal·lacions que estan ubicades dins del recinte escolar, i serveix també **per justificar davant del Departament d'Ensenyament les reparacions realitzades**. L'ajuntament ha de realitzar les actuacions que li corresponen per tal de poder sol·licitar suport econòmic a la Generalitat per a aquestes actuacions.

El 2010 es va aprovar el Decret 82/2010, que estableix **l'obligatorietat que les llars d'infants disposin de plans d'autoprotecció** per a situacions d'emergència. A partir d'aquesta nova necessitat dels ens locals la Gerència de Serveis d'Educació s'ha dotat dels recursos per poder donar-hi resposta, de manera que actualment disposa de personal tècnic acreditat per elaborar i signar plans d'autoprotecció d'escoles bressol.

La Diputació de Barcelona ha prestat, i presta, suport tècnic i econòmic per a l'exercici d'aquesta competència municipal. Així ja **durant el mandat anterior es va donar suport tècnic i econòmic en l'àmbit de construcció i manteniment de centres educatius públics i es van treballar quatre eines**:

- un **model d'estudis de programació** per construir **escoles bressol** integrant en un únic document la planificació educativa i la proposta en l'àmbit arquitectònic,
- una **guia metodològica per construir escoles bressol**,

- **auditories arquitectòniques i/o d'estalvi energètic** de centres educatius municipals i de centres d'educació infantil i primària,
- **plans de manteniment** que inclouen un **programa informàtic** per gestionar les dades necessàries per elaborar **el llibre de manteniment**; aquest programa permet gestionar globalment tant les fitxes com els controls periòdics de revisió i les dades dels proveïdors.

En la línia de rendibilitzar socialment els espais escolars i de fomentar activitats d'aprenentatge fora de l'horari lectiu, la Gerència de Serveis d'Educació també va oferir suport per al **foment de l'ús social dels centres educatius**. El 2010 es va publicar l'estudi d'usos d'espais escolars fora de l'horari lectiu i va organitzar-se una jornada de bones pràctiques sobre l'ús social dels centres educatius.

L'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona **té la voluntat de donar suport als ajuntaments en aquest àmbit per donar resposta a les necessitats generades en l'exercici de les seves competències**.

En aquest sentit, la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona, des del **programa de Manteniment de centres**, ofereix als ajuntaments un conjunt de recursos tècnics i econòmics.

2. Objectius del programa

El programa de Manteniment de centres s'emmarca dins de la línia estratègica "Sostenibilitat i qualitat educativa" de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Contribuir a la viabilitat i la qualitat dels centres i serveis educatius locals, acompanyant els ajuntaments en la planificació educativa.
- Millorar la gestió dels centres i serveis educatius posant recursos a disposició dels ajuntaments i fomentant els mecanismes de coresponsabilitat institucional i ciutadana.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa de Manteniment de centres són:

- Facilitar als ajuntaments el conjunt d'informacions i recursos que els permetin dur a terme una gestió de qualitat en les seves competències en el manteniment dels centres públics d'educació infantil i primària.
- Donar suport als municipis petits en les seves funcions del manteniment dels CEIP.
- Facilitar eines per assolir un nivell de qualitat contrastada en la construcció dels nous centres educatius municipals (escoles bressol, escoles de música, escoles d'adults).
- Donar suport a la millora de les condicions de funcionalitat dels edificis i d'instal·lacions dels centres educatius existents de competència municipal (escoles bressol, CEIP, escoles de música, escoles d'adults).
- Elaborar plans d'autoprotecció de les escoles bressol municipals segons determina el decret 82/2010.

Així, tota l'activitat del programa de Manteniment de centres s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats el màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa de Manteniment de centres són:

Pel que fa al **territori**:

- Millorar la informació i presentació dels serveis i productes de la Gerència als ajuntaments mitjans i petits dels quals no es té demanda significativa.
- Establir un estàndard de qualitat que asseguri unes condicions materials dels centres educatius homogènies i segures en el tot l'àmbit territorial.

En relació a les **institucions**:

- Col·laborar amb els ajuntaments amb tot allò que correspon al manteniment dels centres.
- Oferir pautes als centres públics per al manteniment de les instal·lacions.
- Promoure l'eficiència energètica com a millora de la viabilitat i sostenibilitat dels centres.
- Col·laborar amb la Generalitat en promoure la millora de les condicions materials i de seguretat dels centres educatius.

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Fomentar la planificació local per millorar la seguretat i el benestar dels usuaris dels centres educatius.

- Desenvolupar, a través dels ens locals, projectes d'acord amb les associacions ciutadanes que plantegen demandes de millora dels centres educatius.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals pel programa de Manteniment de centres, s'organitza al voltant dels dos eixos d'actuació del programa de la següent manera:

- **Estudis de programació d'infraestructures i d'equipaments**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Elaboració de l'estudi inicial de les necessitats d'espais, alternatives d'implantació i estimació del pressupost per a la construcció d'escoles bressol, de música i d'adults i/o per a la reforma d'un equipament existent.

- **Plans directors**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Redacció de l'estudi que identifica, defineix i localitza les actuacions a realitzar a mig i llarg termini per tal d'adequar o crear de nou dotacions municipals que donin resposta a les necessitats detectades de la població. Es realitza en col·laboració amb l'Àrea de Territori i Sostenibilitat.

- **Avantprojectes de centres**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Confecció del document tècnic que defineix les característiques bàsiques formals i constructives per a l'execució de les obres de centres educatius de titularitat municipal (escoles bressol, escoles de música i escoles de persones adultes) i que permet iniciar els tràmits per a la seva autorització administrativa.

- **Plans inicials de manteniment**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Realització d'una inspecció tècnica a un centre educatiu (escola bressol, escola d'infantil i primària, escola municipal de música o escola municipal de persones adultes) i redacció d'un document que en detecta i explicita les patologies, disfuncionalitats i deficiències i determina la forma de solucionar-les.

- **Plans de manteniment**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Elaboració del document que especifica les operacions que cal realitzar als centres educatius municipals amb l'objectiu de mantenir unes condicions adients de funcionalitat, confort i seguretat i allargar-ne la vida útil.

● **Auditories energètiques**

(SUPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Realització de l'estudi de totes les fonts de consum energètic dels centres educatius municipals i elaboració d'un document que proposa actuacions concretes per optimitzar i reduir els consums i les valora econòmicament.

● **Plans d'autoprotecció**

(SUPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Redacció dels plans d'autoprotecció per a escoles bressol, que contenen una descripció de mesures en cas d'emergència, i suport per a la implementació i formació al personal del centres per a l'aplicació d'aquestes mesures. Aquests documents s'elaboren per part de personal tècnic acreditat per signar plans d'autoprotecció d'escoles bressol. El document de plans d'autoprotecció consta de quatre parts i 6 annexos:

- Document 1. Identificació de la instal·lació. Inventari, anàlisi i avaluació del risc
- Document 2. Inventari i descripció dels mitjans i mesures d'autoprotecció
- Document 3. Manual d'actuació
- Document 4. Implantació, manteniment i actualització
- Annexos: directori de comunicacions, formularis per a la gestió d'emergències, plànols, fitxes d'actuació, consells de primers auxilis, i recull fotogràfic.

● **Plans d'usos**

(SUPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Realització d'un projecte d'accés als centres escolars públics del municipi per part de la ciutadania amb l'objectiu de promoure'n l'ús fora de l'horari lectiu per rendibilitzar socialment aquells llocs que puguin ser d'utilitat per als veïns del municipi. Inclou l'especificació del control dels espais, l'organització i dinamització d'activitats d'aprenentatge, fomentant que les realitzin les diferents entitats i associacions del barri o poble.

5. Formació estable

En el marc d'aquest programa la Gerència ofereix als ens locals algunes accions formatives de forma continuada. Aquesta oferta formativa estable es complementa amb altra formació específica que varia en funció de demandes o necessitats detectades. A continuació es presenta l'oferta continuada i en l'informe de programa annex es recull la totalitat de l'oferta formativa del darrer any:

● **Seminari sobre els plans d'autoprotecció d'escoles bressol municipals**

Aquest curs s'ofereix a gestors (directius i comandaments intermedis), tècnics d'educació i directores d'escoles bressol municipals amb els següents objectius:

- Conèixer la normativa referent als plans d'autoprotecció (PAU).

- Analitzar els procediments de gestió tant de l'escola com de l'ajuntament.
- Definir el rol del tècnic/a d'educació.
- Considerar l'oportunitat de participació activa en la realització dels PAU.
- Participar en l'elaboració dels plans al llarg del temps.
- Conèixer quan s'han de fer actualitzacions del PAU.

• **Curs bàsic de primers auxilis per mestres i educadores d'escoles bressol**

Aquest curs s'ofereix a mestres i educadores d'escoles bressol municipals de gestió directa amb els següents objectius:

- Identificar els perills que ens envolten
- Entendre el concepte de prevenció i aplicar-lo correctament
- Ser capaç d'identificar una situació de perill i alertar-la correctament
- Entendre el concepte genèric del PAS (Protegir, Avisar, Socórrer)
- Ser capaç de realitzar el PAS en casos reals
- Adquirir els recursos necessaris per actuar en les situacions d'emergència més comunes.
- Saber realitzar les tècniques de suport vital bàsic
- Saber aplicar els diferents protocols
- Actuar correctament en les situacions d'urgència que es puguin produir dins de l'àmbit educatiu

6. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **Manteniment dels centres docents públics d'educació infantil i primària i d'educació especial.** Guia metodològica número 4. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2000
- **Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals.** Guia Metodològica número 9. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2006
- **Llibre de manteniment del Centre Educatiu. Manual.** Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. 2006
- **Criteris per a la construcció de nous edificis per a centres docents públics.** Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. 2009

Marc legal

- **Decret 101/2010 de 23 d'agost**, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil
- **Decret 82/2010, de 29 de juny**, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures

- **Llei 3/2010, del 18 de febrer**, de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis
- **Real Decreto 132/2010, de 12 de febrero**, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan las enseñanzas del segundo ciclo de la educación infantil, la educación primaria y la educación secundaria
- **Real Decreto 1027/2007, de 20 de julio**. Reglamento de Instalaciones Térmicas en los Edificios
- **Real Decreto 919/2006, de 28 de julio**. Reglamento técnico de distribución y utilización de combustibles gaseosos y sus instrucciones técnicas complementarias
- **Decret 282/2006 de 4 de juliol**, pel qual es regula el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres
- **Real Decreto 314/2006, de 17 de marzo**, Código Técnico de la Edificación
- **Decret 352/2004, de 27 de juliol**, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi
- **Llei 5/2004, de 9 de juliol**, de creació de llars d'infants de qualitat
- **Real Decreto 842/2002, de 2 de agosto**. Reglamento Electrotécnico de Baja Tensión
- **Real Decreto 486/1997, de 14 de abril**, por el que se establecen las disposiciones mínimas de seguridad y salud en los lugares de trabajo
- **Ley 31/1995, de 8 de noviembre** de prevención de riesgos laborales
- **Decret 135/1995, de 24 de març**, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat
- **Decret 179/1993, de 27 de juliol**, pel qual es regulen les escoles de música i dansa
- **Llei 20/1991, de 25 de novembre**, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat
- **Ordre d'1 de juny de 1983**, per la qual s'estableixen les condicions materials que hauran de regir en centres d'atenció assistencial i educativa als infants fins a sis anys, no inscrits com a centres d'ensenyament, així com els mòduls de personal i les titulacions exigibles
- **Ordre d'11 de maig de 1983**, que regula les condicions higiènic-sanitàries i de seguretat de compliment obligat pels centres d'atenció assistencial per a infants de menys de sis anys

Instruments

- **Pla d'autoprotecció d'escola bressol**. Generalitat de Catalunya. Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. 2013

(Data d'actualització: abril de 2015)

ESCOLES BRESSOL

Programa ESCOLES BRESSOL**Línia PAM Sostenibilitat i qualitat educativa****1. Descripció i antecedents**

Els ajuntaments han estat capdavanters en l'atenció als seus ciutadans i ciutadanes més petits, impulsant des de fa anys la creació d'escoles bressol municipals. L'atenció als infants de 0 a 3 anys i a les seves famílies és una aposta del món local, amb repercussions positives en àmbits molt diversos: l'educació i socialització dels infants, la compatibilitat horària dels pares i mares per entrar o mantenir-se en el mercat laboral, etc. També ho és, i de manera molt especial, per garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social, ja que els primers anys de vida dels infants són claus per a la detecció i modificació de les situacions de risc social o de desigualtat.

En els darrers mandats l'aleshores Àrea d'Educació ha prestat suport, tant econòmic com tècnic, al desplegament del mapa d'escoles bressol municipals de la província. L'actual context de crisi econòmica ha incrementat les necessitats de millorar la gestió d'aquests centres per garantir-ne la sostenibilitat. La Gerència de Serveis d'Educació ha desenvolupat diferents eines per fer front a aquestes necessitats: el programa de capacitació integral per a directors i directores d'escoles bressol, formació i eines per a la gestió de costos, etc.

En aquest context, la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona té la voluntat de seguir sent un instrument de suport en aquest àmbit, i respondre a les necessitats dels ajuntaments generades amb el desplegament de les escoles bressol:

- Col·laborant amb els ajuntaments amb l'objectiu de garantir la qualitat pedagògica i la sostenibilitat econòmica del servei d'escoles bressol municipals.
- Possibilitant la millora de les capacitats locals de gestió de la política d'atenció a la petita infància i les seves famílies, de manera molt especial amb les escoles bressol municipals.
- Col·laborant amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat, amb la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis per tal d'aconseguir per a aquest àmbit tot el consens institucional que requereix.

En aquest sentit, **el programa d'Escoles bressol de la Gerència de Serveis d'Educació ofereix als ajuntaments recursos tècnics i econòmics** per facilitar el disseny, la construcció i la gestió de les escoles bressol municipals i altres serveis municipals d'atenció a la infància i a les seves famílies.

2. Objectius

El programa d'Escoles bressol s'emmarca dins de la línia estratègica "Sostenibilitat i qualitat educativa" de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Contribuir a la viabilitat i la qualitat dels centres i serveis educatius locals, acompanyant els ajuntaments en la planificació educativa.
- Millorar la gestió dels centres i serveis educatius posant recursos a disposició dels ajuntaments i fomentant els mecanismes de coresponsabilitat institucional i ciutadana.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa d'Escoles bressol són:

- Elaborar propostes de referència per a la gestió integrada dels serveis municipals educatius de 0 a 3 anys.
- Promoure i facilitar la col·laboració entre municipis, així com l'intercanvi i difusió d'experiències de gestió de polítiques locals d'atenció a la infància i a les seves famílies.
- Donar suport tècnic i econòmic a la gestió i sostenibilitat de les escoles bressol municipals.
- Desenvolupar i facilitar la implementació d'eines de suport a la gestió de les escoles bressol municipals.
- Elaborar propostes per a la gestió d'escoles bressol a municipis menors de 5.000 habitants.

Així, tota l'activitat del programa d'Escoles bressol s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats al màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa d'Escoles bressol són:

Pel que fa al **territori**:

- Aconseguir un impacte del programa al territori i esdevenir punt de referència per als municipis en temes educatius a la petita infància i a les seves famílies.
- Buscar fórmules d'actuació conjunta amb altres àrees que ofereixin als ens locals programes o actuacions adreçats a la petita infància i a les seves famílies.
- Donar suport als acords de gestió conjunta en petits municipis pròxims.

En relació a les **institucions**:

- Esdevenir un element de referència institucional com a representant dels municipis i com a impulsor de les polítiques d'educació a la petita infància i a les seves famílies.
- Col·laborar amb la Generalitat en la planificació i finançament de les polítiques educatives per a la petita infància i a les seves famílies, garantint la seva qualitat, sostenibilitat i equitat en l'accés.

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Col·laborar amb el sector social educatiu, generant propostes i consens, per tal que la seva acció reverteixi directament sobre els municipis.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals pel programa d'Escoles bressol, s'organitza de la següent manera:

• Suport a l'establiment del projecte d'escoles bressol

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport als ajuntaments en el procés de creació de centres d'escoles bressol per a elaborar la memòria justificativa i el projecte d'establiment del centre.

• Suport a la gestió d'escoles bressol

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals que es concreta en l'elaboració de documents i informes relacionats amb la producció i prestació dels serveis d'escola bressol municipal i serveis complementaris, posant l'accent en el control de la gestió, l'avaluació de resultats i la millora continuada de la qualitat.

Inclou l'elaboració i l'assessorament per a la realització de:

- diagnosi i propostes de millora del funcionament d'escoles bressol,
- plans de viabilitat,
- elaboració o revisió de la documentació marc del centre o del conjunt de les escoles bressol del municipi,
- documentació de planificació: pla estratègic, pla de gestió, pla anual,
- estudis de costos,
- càlcul de taxes i preus públics,

- polítiques de tarifes i bonificacions,
- comptes de resultats,
- registres de despeses.

• **Eines per a la gestió d'escoles bressol**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. DESENVOLUPAMENT I MANTENIMENT DE SISTEMES D'INFORMACIÓ I GESTIÓ)

El suport prestat consisteix en el lliurament d'alguna eina o sistema d'informació per a la gestió d'escoles bressol i en la capacitat per a la seva utilització.

Inclou els instruments següents:

- **Aplicatiu per a l'estudi dels costos de funcionament de les escoles bressol:** la capacitat per a la seva utilització es pot fer individualment o en format taller. En el taller els tècnics municipals participants realitzen l'estudi de costos del seu territori de forma assistida, de manera que assoleixen la capacitat d'utilitzar l'eina de forma autònoma i els coneixements per valorar el cost real dels serveis.
- **Plecs de clàusules administratives i/o tècniques** per a la licitació del servei d'escoles bressol.
- **Manual d'indicadors de control de gestió i avaluació.**

• **Participació en tribunals de selecció**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. ASSESSORAMENT I ACOMPANYAMENT ESPECIALITZAT)

Participació en el procés de selecció de candidats per cobrir places docents en escoles bressol municipals. Inclou la proposta de les proves i els seus criteris d'avaluació, el consens respecte aquestes proves i la seva valoració.

• **Participació en comitès d'experts per a l'externalització d'escoles bressol municipals**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. ASSESSORAMENT I ACOMPANYAMENT ESPECIALITZAT)

Participació en els comitès d'experts per a l'externalització d'escoles bressol municipals previstos en la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Els integrants dels comitès avaluen les ofertes de prestació de serveis presentades en el procés d'adjudicació del servei d'escola bressol.

• **Cercles de comparació intermunicipal d'escoles bressol municipals**

(PROJECTE DE SUPPORT TÈCNIC. SUPPORT A LA GESTIÓ RELACIONAL)

Instrument de suport a l'avaluació i millora de la prestació i la gestió dels serveis públics municipals d'escoles bressol. S'utilitza una metodologia de treball pròpia amb la participació d'un grup de tècnics municipals gestors d'escoles bressol. El desenvolupament d'aquesta metodologia permet mesurar, comparar i avaluar els indicadors comuns consensuats pel grup de treball, intercanviar experiències i bones pràctiques i impulsar la millora dels serveis.

- **Ajuts per al funcionament de les escoles bressol municipals**

(SUPPORT ECONÒMIC A DEMANDA. AJUTS)

Support econòmic per a les despeses de funcionament de les escoles bressol de titularitat municipal. L'import de l'ajut es pot destinar al finançament de les despeses corrents que contribueixin a garantir la sostenibilitat del servei educatiu local: personal, subministraments i material pedagògic i fungible.

- **Support al servei de menjador de les escoles bressol municipals**

(PROJECTE DE SUPPORT ECONÒMIC. FONTS DE PRESTACIÓ)

Support econòmic que té per finalitat evitar que les famílies més desfavorides econòmicament es vegin obligades a renunciar al servei de menjador de les escoles bressol municipals. L'objectiu de l'ajut és garantir la correcta alimentació dels infants, assegurar el manteniment de l'escolarització i l'assistència a aquest espai educatiu, així com facilitar la conciliació de la vida familiar i personal, especialment de les dones, en un context en que nombrosos pares i mares necessiten disposar de temps per a la formació i la recerca de feina.

Aquests ajuts es destinen al finançament del pagament, total o parcial, del servei de menjador i de les despeses derivades de les exempcions d'aquest pagament que s'apliquin a les famílies.

- **Dinamització dels grups d'escoles bressol de la comunitat virtual**

"compromesosambleducacio.diba.cat"

(PROJECTE DE SUPPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)

La comunitat virtual *compromesosambleducacio.diba.cat* és una eina de comunicació i de gestió del coneixement creada amb l'objectiu de consolidar el treball en xarxa facilitant la relació entre els seus membres, i d'aconseguir nous aprenentatges basats en la reflexió i la pràctica compartides entre els municipis amb interessos i projectes comuns.

La comunitat virtual és una eina dinàmica que permet crear grups de treball específics integrats per diferents usuaris i amb dinàmiques i funcions pròpies, segons les necessitats. Alguns grups tenen una activitat estable, mentre que altres tenen una durada limitada, condicionada a la realització d'alguna activitat determinada. com pot ser l'organització d'un acte, la realització d'una acció formativa o l'elaboració col·laborativa d'un document.

Actualment dins del programa d'escoles bressol hi ha els grups següents:

- **Escoles bressol general:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat per tècnics, regidors i professionals d'escoles bressol d'ajuntaments amb escoles bressol municipals.
- **Escoles bressol - direccions:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat per les directores i directors d'escoles bressol, que han participat en el programa de formació de les direccions d'escoles bressol de la Gerència.

5. Formació estable

En el marc d'aquest programa la Gerència ofereix als ens locals algunes accions formatives de forma continuada. Aquesta oferta formativa estable es complementa amb altra formació específica que varia en funció de demandes o necessitats detectades. A continuació es presenta l'oferta continuada i en l'informe de programa annex es recull la totalitat de l'oferta formativa del darrer any:

● **Curs “El Servei d'escoles bressol des del govern local”**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments amb els següents objectius:

- Emmarcar les tendències educatives actuals que incideixen en el model educatiu d'Escoles Bressol.
- Aportar eines per a l'exercici de la funció d'organització, seguiment i control del servei d'escoles bressol.
- Facilitar la introducció de sistemes de qualitat que incrementin el nivell d'eficàcia i eficiència al servei d'escoles bressol (planificació, treball per processos, avaluació de resultats).
- Conèixer l'estructura de costos del servei d'escoles bressol.

● **Curs “Metodologies i eines per al càlcul del cost de les escoles bressol municipals”**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments amb els següents objectius:

- Entendre els conceptes relacionats amb els costos dels serveis públics.
- Conèixer les metodologies per al càlcul de costos.
- Aplicar les tècniques de càlcul.
- Analitzar els resultats i interpretar-los.

● **Taller per aplicar l'eina d'anàlisi de costos a l'oferta que s'ofereix des de cada EBM**

Aquest curs s'ofereix a comandaments, tècnics responsables del programa d'escoles bressol municipals, interventors municipals i directors d'escoles bressol municipals amb els següents objectius:

- Aplicar el coneixements bàsics adquirits en el curs “Metodologies i eines per al càlcul del cost d'escoles bressol municipals”.
- Implementar l'eina de costos en la presa de decisions i en la realització de informes automatitzats per al seguiment del propi servei.

● **Programa de direcció d'Escoles Bressol**

Aquest curs s'ofereix a directores d'escoles bressol municipals de gestió directa amb els següents objectius:

- Aportar coneixements en les matèries pròpies de la direcció i gestió d'una escola bressol municipal.
- Desenvolupar les capacitats personals i les habilitats directives adequades a l'exercici de la gestió en l'entorn d'escola bressol municipal.

6. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **L'escola bressol i els serveis a la petita infància i a les seves famílies. Una proposta de gestió municipal.** Col·lecció Documents de treball, Sèrie Educació núm. 3. Diputació de Barcelona. Maig 2007
- **Pautes per al càlcul i l'anàlisi de costos de l'escola bressol municipal.** Diputació de Barcelona. 2014.
- **Guia de costos.** 2004
- **Fases d'un pla local de serveis 0-3.** 2011

Marc legal

- **Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.**
- **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.**
- **Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.**
- **Resolución de 9 de marzo de 2010, de la Dirección General de Trabajo, por la que se registra y publica el XI Convenio colectivo de ámbito estatal de centros de asistencia y educación infantil.**
- **Ley 18/2009, de 22 de octubre, de Salud Pública**
- **Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.**
- **Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat**
- **Real Decreto 3484/2000, de 29 de diciembre, por el cual se establecen las normas de higiene para la elaboración, distribución y comercio de comidas preparadas.**
- **Decret 160/1996, de 14 de maig, pel qual es regula el servei escolar de menjador dels centres docents públics de titularitat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Currículum del primer cicle de l'educació infantil**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Documents de gestió del centre**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Objectius prioritaris del sistema educatiu i projecte educatiu de centre**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Convivència i clima escolar**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Participació de la comunitat educativa**
- **Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Organització de les llars d'infants**

- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Actuacions del centre en diversos supòsits
- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Gestió del personal de les llars d'infants
- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Protecció de dades personals, ús d'imatges, propietat intel·lectual, internet i correu electrònic
- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Recollida de dades a efectes estadístics
- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Seguretat i salut
- Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Ús social dels centres
- Resolución de 10 de septiembre de 2013, de la Dirección General de Empleo, por la que se registra y publica el Acta de 18 de julio de 2013, referentes a las tablas salariales del Convenio colectivo de ámbito estatal de centros de asistencia y educación in

Instrumentos de treball

- Model de referència per a l'elaboració de la memòria justificativa i el projecte d'establiment del servei d'escola bressol municipal. 2011
- Informe jurídic sobre la tramitació per a la creació del Servei d'escola bressol així com les possibles formes de gestió dels serveis públics. 2010
- Proposta de procés per a l'elaboració del plec de condicions d'escola bressol. 2011.
- Model de referència per a l'elaboració del plec de condicions d'escola bressol. 2011.
- Plantilla per a l'elaboració de la Memòria fi de curs. 2010
- Model d'índex per a l'elaboració del Pla anual del centre. 2010
- Proposta d'indicadors qualitatius per a la gestió de l'escola bressol municipal. Àrea d'Atenció a les Persones. 2013.
- Model d'enquesta de satisfacció de les famílies usuàries d'escoles bressol municipals i recomanacions per a la implementació de l'enquesta. 2011
- Check list per a l'elaboració d'un estudi de costos d'escola bressol. 2013
- Plantilla per al càlcul de costos d'escoles bressol municipal. 2013
- Model de referència per a l'elaboració d'un estudi de costos d'una escola bressol municipal. 2013
- Plantilla per a l'elaboració d'un estudi de costos d'una escola bressol municipal. 2011
- Tutorial per emplenar la graella horària d'escoles bressol municipals (dins de la plantilla per al càlcul d costos d'escoles bressol). 2013
- Contingut del Reglament del servei d'escola bressol. 2010
- Formulari de recollida de dades bàsiques de l'escola bressol per a l'assessorament tècnic. 2008
- Eina de càlcul de costos. 2015
- Presentació de l'eina de càlcul i anàlisi de costos. 2015

- **Recurs formatiu per a l'ús de l'eina de càlcul de cost d'escoles bressol. 2015**

(Data d'actualització: maig de 2015)

EDUCACIÓ PERMANENT

Programa	EDUCACIÓ PERMANENT
Línia PAM	Sostenibilitat i qualitat educativa

1. Descripció i antecedents

Segons la Comissió Europea l'educació permanent és tota activitat d'aprenentatge realitzada al llarg de la vida amb l'objectiu de millorar els coneixements, les competències i les aptituds amb una perspectiva personal, cívica, social o relacionada amb l'ocupació¹.

L'administració local ha assumit al llarg d'aquests anys, responsabilitats en l'àmbit de l'educació permanent amb l'objectiu de donar respostes a les demandes i necessitats formatives de la població adulta, creant equipaments, programes i altres activitats i serveis d'educació permanent al llarg i l'ample de la vida, generant així una extensa i diversa oferta en el territori.

L'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona té la voluntat d'enfortir la cooperació amb els ajuntaments per reforçar la participació de les persones adultes en la formació permanent, per a la millora de l'ocupabilitat i l'actualització professional, i d'impulsar la integració de tota aquesta oferta d'educació permanent de tal manera que respongui a uns objectius explicitats i consensuats a escala local d'acord amb el model de ciutat i de projecte educatiu triat.

Pel que fa a l'educació musical, les escoles municipals de música i d'arts es conceben com a centres educatius i culturals que han de fomentar i mantenir una estreta vinculació amb el seu entorn social i cultural i, d'aquesta manera, programar una oferta diversificada per a un ampli ventall d'edats, necessitats formatives i interessos de la ciutadania. Des dels ajuntaments s'ha apostat perquè des de les escoles de música i centres de les arts, en general, es fomenti l'educació musical i artística i l'accés a la cultura de la ciutadania promovent la participació i cohesió social. Ja fa anys que des del món local es promou l'educació musical i artística, impulsant les escoles municipals de música i arts, o destinant esforços cap a diferents alternatives d'una oferta formativa artística que s'adapti a la realitat de cada municipi. Són apostes que necessiten ajuts i suport, especialment pel que fa a la gestió.

En aquest sentit, la Gerència de Serveis d'Educació, des del **programa d'educació permanent**, ofereix als ajuntaments recursos tècnics i econòmics que s'articulen al voltant de tres línies d'actuació:

- **Planificació de l'educació permanent**, amb l'objectiu de conèixer la realitat i actuar d'acord amb les necessitats detectades, de forma coordinada en el territori.

¹ Memoràndum sobre l'aprenentatge permanent. Comissió de les Comunitats Europees. Brussel·les, 30/10/2000

- **Disseny i gestió d'escoles municipals de persones adultes** i altres centres i activitats de formació permanent
- **Disseny i gestió d'escoles municipals de música** i d'ensenyaments artístics

1.1. Antecedents

En la perspectiva de l'educació com un dret que no prescriu, en els darrers anys s'han impulsat accions per donar resposta a les principals necessitats formatives de la població adulta i per planificar el treball dels ajuntaments en aquest camp.

En aquest context, i en el camp específic de les escoles de persones adultes municipals i donada la situació de crisi econòmica, des de l'any 2009 la Gerència de Serveis d'Educació ofereix una programa per donar suport als ajuntaments per organitzar cursos de preparació de les proves d'accés a cicles formatius de formació. D'aquesta manera es promou la reincorporació a la formació de persones que, altrament, veurien molt dificultada la seva integració al món laboral.

Quant al suport ofert als ens locals, l'assessorament s'ha centrat en l'elaboració de documents i informes referits a la gestió de les escoles municipals de música i d'ensenyaments artístics des dels vessants pedagògic, jurídic i econòmic.

2. Objectius

El programa d'Educació permanent s'emmarca dins de la línia estratègica "Sostenibilitat i qualitat educativa" de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Contribuir a la viabilitat i la qualitat dels centres i serveis educatius locals, acompanyant els ajuntaments en la planificació educativa.
- Millorar la gestió dels centres i serveis educatius posant recursos a disposició dels ajuntaments i fomentant els mecanismes de coresponsabilitat institucional i ciutadana.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa d'Educació permanent són:

- Promoure i col·laborar amb els ajuntaments en l'elaboració de plans locals d'educació permanent com a eina de coordinació, ordenació i planificació de l'educació permanent en el territori.

- Impulsar i donar suport tècnic a l'avaluació dels plans locals d'educació permanent per a la millora de l'acció educativa planificada i de la seva adequació al territori.
- Donar suport als ajuntaments per a la planificació de nous centres i activitats d'educació permanent, educació musical i artística.
- Donar suport tècnic i econòmic a la gestió i sostenibilitat de les escoles municipals de persones adultes, escoles de música i arts i altres centres i activitats de formació permanent.
- Desenvolupar i facilitar la implementació d'eines de suport a la gestió de les escoles municipals de persones adultes, escoles municipals de música i art i altres centres d'educació permanent.
- Donar suport a les entitats d'iniciativa social que desenvolupen programes d'educació permanent.
- Promoure i facilitar la col·laboració entre municipis, així com l'intercanvi i difusió d'experiències de gestió de polítiques locals d'educació permanent.
- Promoure accions orientadores al llarg de la vida.
- Promoure el treball transversal en orientació amb altres àrees, ens locals i agents socials amb la participació en la Taula per a l'Orientació.

Així, tota l'activitat del programa d'Educació permanent s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats el màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa d'Educació permanent són:

Pel que fa al **territori**:

- Mapificar i analitzar la situació actual.
- Cercar l'actuació conjunta amb d'altres àrees de la Diputació de Barcelona.
- Promocionar propostes tipus de referència en municipis segons trams de població.
- Donar suport als acords de gestió conjunta en petits municipis pròxims.
- Consolidar un grup de treball d'ajuntaments impulsors de projectes locals d'educació permanent.

En relació a les **institucions**:

- Col·laborar amb la Generalitat de Catalunya en el desenvolupament d'activitats d'educació permanent.

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Dissenyar estratègies i metodologies per afavorir la implicació de diferents agents socials i econòmics del territori.
- Col·laborar amb les associacions i entitats socials per l'impuls i promoció dels ensenyaments artístics en els municipis.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals pel programa d'Educació permanent, s'organitza al voltant dels tres eixos d'actuació del suport a les polítiques locals d'educació permanent de la següent manera:

A. Planificació de l'educació permanent

• Diagnosi de l'educació permanent local

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic per a la realització d'un estudi exhaustiu de la realitat municipal des de la perspectiva de l'educació permanent. Aquesta diagnosi pot realitzar-se com a part d'un pla local d'educació (veure producte "Plans locals d'educació"), o pot ser un punt de partida per a l'elaboració de noves propostes d'oferta formativa per a persones adultes o per a la millora de projectes i activitats ja existents.

La diagnosi de l'educació permanent inclou els següents punts (a més d'altres apartats complementaris):

1. **Introducció i marc teòric** amb aspectes relatius a la definició dels cinc àmbits de l'educació permanent: coneixements de base, habilitats comunicatives (llengües i tecnologies de la informació i la comunicació - TIC), formació per al món laboral, ciutadania activa (integració i autonomia i participació), i cultura i art (creació i consum cultural).
2. **Marc legal.**
3. Anàlisi d'**estudis sectorials** ja existents que es puguin considerar d'interès.
4. Perfil de la població adulta. Recull i anàlisi de **dades demogràfiques i d'instrucció de la població adulta.**
5. **Anàlisi de l'oferta formativa**, segons els cinc àmbits de la formació permanent.
6. Recull i anàlisi dels diferents agents que intervenen en l'oferta (públic, privat o d'iniciativa social)
7. Demanda explícita de la població, mitjançant la realització d'enquestes a la ciutadania.
8. **Entrevistes en profunditat** amb els serveis municipals que fan oferta formativa per a adults, amb l'objectiu de detectar punts forts i febles, duplicitats, mancances...
9. Elaboració de **conclusions i propostes** d'actuació, d'organització, de temporalització i d'avaluació.

● Plans locals d'educació permanent

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals per a l'elaboració de plans locals d'educació permanent. Aquests plans són una eina que permet donar coherència i unitat a les diferents actuacions d'educació permanent que coexisteixen en un territori determinat. Inclouen els àmbits de coneixements de base; habilitats comunicatives (llengües, tecnologies de la informació i la comunicació –TIC–); món laboral; ciutadania activa; cultura i art.

Aquest instrument serveix per a:

- establir els criteris de l'oferta educativa i de la seva evolució,
- plantejar nous models organitzatius i de gestió,
- millorar les actuacions que es porten a terme,
- optimitzar tots els recursos que tenen a l'abast.

L'elaboració dels plans locals d'educació permanent comporta quatre fases:

1. Creació de l'equip responsable entre diferents àrees i serveis de l'ajuntament i altres agents implicats.
2. Elaboració de la diagnosi de l'educació permanent al territori analitzat, amb la finalitat de recollir informació sobre les activitats formatives que es desenvolupen al municipi i les necessitats formatives de la ciutadania (veure producte “Diagnosi de l'educació permanent local”). A partir de l'anàlisi de dades i el treball conjunt entre tots els agents implicats, la diagnosi ha d'esdevenir una eina útil per a la presa de decisions i per planificar i prioritzar les accions que cal dur a terme.
3. Redacció del pla que inclourà la concreció dels objectius generals del pla i els específics de cada línia d'actuació, el disseny i programació de les accions, programes i projectes concrets, la proposta de difusió i el disseny del seguiment i l'avaluació del pla.
4. Implementació i avaluació del pla.

B. Formació de persones adultes

● Suport a l'establiment del projecte d'escoles d'adults i disseny d'ofertes formatives

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport als ajuntaments en el procés de creació de centres d'educació permanent o d'altres tipologies de serveis.

El passos comuns per a la creació de serveis d'educació permanent són:

- L'anàlisi de les necessitats del servei i de la demanda estimada.
- La definició del servei que doni resposta a les necessitats educatives i culturals de tota la ciutadania i del territori.

En el cas dels projectes de creació de centres d'educació permanent comporta el suport a la redacció del projecte d'establiment del servei (documentació legal i proposta de l'oferta formativa) i l'elaboració del projecte educatiu de centre.

En el cas de la creació d'altres tipologies de servei s'ofereix suport per a la redacció d'un document base de criteris de programació de l'oferta d'educació permanent.

● **Suport a la gestió d'escoles i serveis de formació de persones adultes**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals per a l'elaboració de documents i informes referits a la gestió dels serveis i centres d'educació permanent des dels vessants pedagògic, jurídic i econòmic.

Aquest suport es concreta en:

- Anàlisi i redisseny de l'oferta formativa per a l'adaptació a nous models d'escola, noves necessitats formatives, etc.
- Elaboració dels documents de centre (projecte educatiu, reglament de règim intern, pla anual, memòria anual).

● **Dinamització de la Xarxa d'escoles municipals de persones adultes**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. AJUTS)

Dinamització i lideratge de la Xarxa d'escoles municipals de persones adultes. La Xarxa és una agrupació d'escoles municipals de persones adultes, que en aquesta fase inicial de formalització i de consolidació està liderada per la Gerència d'Educació. La incorporació a la xarxa es formalitza mitjançant la signatura d'un document d'adhesió.

La xarxa és principalment un espai d'intercanvi i reflexió sobre el paper de les escoles municipals de persones adultes de la demarcació de Barcelona en l'actualitat i un marc en el qual desenvolupar una estratègia de treball de cara al futur.

Els objectius de la Xarxa són:

- Posar en valor l'educació al llarg de la vida a la província de Barcelona i la implicació dels ens locals.
- Visualitzar el paper clau de les escoles municipals de persones adultes com a agents actius al servei de la comunitat i de la cohesió social del territori; com a centres al servei de la ciutadania amb menys oportunitats (de formar-se, de desplaçar-se, de flexibilitzar els seus horaris...); i com a espais d'assoliment de competències per a la millora de la qualificació professional i la qualitat de vida de la ciutadania.
- Treballar des de la coordinació de les diferents realitats territorials per tal d'aconseguir, des d'una perspectiva comunitària, una major cohesió i participació social i un millor progrés econòmic i social.
- Analitzar el moment actual i plantejar reptes de futur dels centres i serveis municipals de formació de persones adultes.

- **Ajuts per al funcionament de centres i serveis de formació de persones adultes**

(SUPPORT ECONÒMIC A DEMANDA. AJUTS)

Suport econòmic per al funcionament de les escoles municipals de formació de persones adultes - amb equipaments i recursos estables o sense -, i suport als municipis que desenvolupen una oferta dels diferents àmbits d'educació permanent: coneixements de base; habilitats comunicatives (llengües; tecnologies de la informació i la comunicació –TIC–); món laboral; ciutadania activa; i cultura i art.

- **Ajuts per a cursos de preparació per a l'accés als CFGM**

(PROJECTE DE SUPPORT ECONÒMIC. AJUTS)

Suport econòmic i tècnic als ens locals per organitzar cursos per a la preparació de les proves d'accés a cicles formatius de formació professional de grau mitjà. D'aquesta manera es promou la reincorporació a la formació a persones que, altrament, veurien molt dificultada la seva integració al món laboral.

S'ofereix suport econòmic per a la contractació del docent que impartirà el curs i es proporciona material fungible per a l'alumnat participant.

El suport tècnic consisteix en la coordinació de les diferents experiències i la creació d'espais presencials i virtuals de transferència de coneixements i materials (veure el producte “Dinamització dels grups de treball d'educació permanent de la comunitat virtual compromesosambleducacio.diba.cat”). Paral·lelament, s'ofereixen recursos als docents que imparteixen aquests cursos, que es concreten en formació sobre metodologia (veure els productes “Curs Proves d'accés als Cicles Formatius de Formació Professional: metodologies de treball. Nivells I i II”) i la participació en un espai virtual d'intercanvi de materials i experiències.

- **Ajuts per a cursos de preparació per a l'accés als CFGS**

(PROJECTE DE SUPPORT ECONÒMIC. AJUTS)

Suport econòmic i tècnic als ens locals per organitzar cursos per a la preparació de les proves d'accés a cicles formatius de formació professional de grau superior. D'aquesta manera es promou la reincorporació a la formació a persones que, altrament, veurien molt dificultada la seva integració al món laboral.

S'ofereix suport econòmic per a la contractació del docent que impartirà el curs i farà el seguiment i acompanyament de l'alumnat en les matèries d'especialitat, i es proporciona material fungible per a l'alumnat participant.

El suport tècnic consisteix en la coordinació de les diferents experiències i la creació d'espais presencials i virtuals de transferència de coneixements i materials (veure el producte “Dinamització dels grups de treball d'educació permanent de la comunitat virtual compromesosambleducacio.diba.cat”). Paral·lelament, s'ofereixen recursos als docents que imparteixen aquests cursos, que es concreten en formació sobre metodologia (veure els productes “Curs Proves d'accés als Cicles Formatius de Formació Professional: metodologies de treball. Nivells I i II”) i la participació en un espai virtual d'intercanvi de materials i experiències.

• **Dinamització dels grups d'educació permanent de la comunitat virtual “compromesosambleducacio.diba.cat”**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)

La comunitat virtual *compromesosambleducacio.diba.cat* és una eina de comunicació i de gestió del coneixement creada amb l'objectiu de consolidar el treball en xarxa facilitant la relació entre els seus membres, i d'aconseguir nous aprenentatges basats en la reflexió i la pràctica compartides entre els municipis amb interessos i projectes comuns.

La comunitat virtual és una eina dinàmica que permet crear grups de treball específics integrats per diferents usuaris i amb dinàmiques i funcions pròpies, segons les necessitats. Alguns grups tenen una activitat estable, mentre que altres tenen una durada limitada, condicionada a la realització d'alguna activitat determinada. com pot ser l'organització d'un acte, la realització d'una acció formativa o l'elaboració col·laborativa d'un document.

Actualment dins del programa d'educació permanent hi ha els grups següents:

- **PMF-general:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat per tècnics i electes d'ajuntaments que participen en el projecte de preparació de les proves d'accés a cursos formatius de grau mitjà.
- **PMF-docents:** grup de treball i generació de materials, integrat per docents del projecte de preparació de les proves d'accés a cursos formatius de grau mitjà.
- **PFM-general GS:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat per tècnics, electes i docents d'ajuntaments que participen en el projecte de preparació de les proves d'accés a cursos formatius de grau superior.

C. Ensenyaments artístics

• **Support a l'establiment del projecte d'escoles de música i arts i disseny d'ofertes formatives**

(SUPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport als ajuntaments en el procés de creació d'escoles de música i escoles d'arts i/o altres ensenyaments d'educació artística (escoles intermunicipals, aules associades i tallers). El suport consisteix en proporcionar assessorament tècnic per definir i dimensionar el servei i elaborar els documents de projecte de centre, si s'escau. Concretament, inclou:

- l'anàlisi de les necessitats del servei i de la demanda estimada,
- la definició del servei que doni resposta a les necessitats educatives i culturals de tota la ciutadania i del territori,
- la redacció del projecte d'establiment del servei (documents legals i proposta de l'oferta formativa) i l'elaboració del projecte educatiu de centre, quan s'escau.

• **Suport a la gestió d'escoles i serveis municipals de música i arts**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic als ens locals per a l'elaboració de documents i informes referits a la gestió de les escoles de música i d'ensenyaments artístics. Aquest suport pot incloure:

- elaboració d'una diagnosi i un document de propostes de millora que abasten aspectes com el creixement de l'escola, l'oferta formativa, l'organització del centre, el cost del servei i els seus recursos i el grau d'obertura de l'escola al municipi / territori;
- revisió de la documentació marc del centre i de la documentació de planificació: projecte educatiu, projecte curricular, pla anual;
- assessorament en l'organització del centre: jornades, coordinacions...;
- assessorament en les diferents tipologies de serveis d'educació musical (escola intermunicipal de música, escola municipal de música, aula associada i tallers i conjunts).
- suport en l'àmbit de la gestió econòmica de les escoles municipals de música; inclou l'elaboració d'eines i de criteris d'anàlisi per planificar una escola municipal de música com a servei públic i al servei de la ciutadania previ a l'elaboració de l'estudi de costos.

• **Participació en tribunals de selecció**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. ASSESSORAMENT I ACOMPANYAMENT ESPECIALITZAT)

Participació en el procés de selecció de candidats per cobrir places docents en escoles municipals de música i ensenyaments artístics. Inclou el consens sobre els criteris d'actuació en el procés d'avaluació i la proposta i la valoració de la prova.

• **Participació en comitès d'experts**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. ASSESSORAMENT I ACOMPANYAMENT ESPECIALITZAT)

Participació en els comitès d'experts per a l'externalització d'escoles municipals de música i d'ensenyaments artístics previstos en la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic. Els integrants dels comitès avaluen les ofertes de prestació de serveis presentades en el procés d'adjudicació del servei.

• **Cercles de comparació intermunicipal d'escoles municipals de música**

(PROJECTE DE SUPPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)

Instrument de suport a l'avaluació i millora de la prestació i la gestió dels serveis públics municipals d'escoles bressol. Consisteixen en la reunió de diversos experts municipals amb els objectius de mesurar, comparar i avaluar resultats, mitjançant uns indicadors comuns consensuats; formar un grup de treball per intercanviar experiències i bones pràctiques, i impulsar la millora dels serveis.

• **Ajuts per al funcionament d'escoles i serveis municipals de música i arts**

(SUPPORT ECONÒMIC A DEMANDA. AJUTS)

Suport econòmic per al manteniment i el funcionament de les escoles municipals de música, i per facilitar-ne l'adequació als criteris de l'acord marc signat per la

Generalitat de Catalunya, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis. Donar suport als municipis que presenten una oferta formativa estable d'ensenyaments artístics no reglats.

5. Formació estable

En el marc d'aquest programa la Gerència ofereix als ens locals algunes accions formatives de forma continuada. Aquesta oferta formativa estable es complementa amb altra formació específica que varia en funció de demandes o necessitats detectades. A continuació es presenta l'oferta continuada i en l'informe de programa annex es recull la totalitat de l'oferta formativa del darrer any:

● **Criteris d'anàlisi, costos i viabilitat de les escoles municipals de música**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments amb els següents objectius:

- Conèixer criteris d'anàlisi per planificar una EMM.
- Conèixer pautes de planificació en funció de l'objectiu de l'EMM.
- Presentar els aspectes bàsics de la gestió organitzativa dels centres docents en l'àmbit econòmic.
- Introduir en els conceptes bàsics de l'anàlisi de cost.
- Extreure, avaluar i comparar mitjançant tècniques d'anàlisi de cost.
- Dotar als participants de les eines pel càlcul de costos i elaboració del pressupost dels centres.

● **Taller per aplicar l'eina d'anàlisi de costos a l'oferta que s'ofereix des de cada EMM**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments amb els següents objectius:

- Donar a conèixer l'ús pràctic de l'eina d'anàlisi de costos.
- Abocar l'oferta formativa que s'està realitzant actualment a l'EMM.
- Realitzar l'explotació de les dades.
- Fer una anàlisi i comprensió dels resultats obtinguts.

● **Eines i estratègies per a la millora de la gestió de les escoles municipals de música (EMM): oferta, clima del centre i organització**

Aquest curs s'ofereix a comandaments i tècnics municipals d'educació o cultura que estiguin treballant amb les EMM i directius d'aquests centres, amb els següents objectius:

- Conèixer el tipus d'oferta formativa adreçada a les diferents necessitats i motivacions de la ciutadania.
- Conèixer projectes educatius adreçats a tothom.
- Reflexionar i debatre sobre el clima de centre i les tipologies d'organització que podrien afavorir la implicació de l'equip docent

• **Proves d'accés als Cicles Formatius de Formació Professional: metodologies de treball. Nivell I**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments que participen en el programa de mesures formatives per a la preparació de les proves d'accés als cicles formatius, i té els objectius següents:

- Donar eines de cohesió de grups de treball a les persones participants en el curs
- Oferir metodologies específiques de treball amb persones joves i adultes
- Oferir eines per a la motivació i cohesió de grups amb perfils de persones heterogènies a nivell d'edat i experiència acadèmica.
- Compartir metodologies i materials per a l'orientació, tant acadèmica com laboral, de les persones que es preparen per la prova d'accés als cicles formatius de formació professional de grau mitjà.
- Intercanviar experiències de treball i bones pràctiques metodològiques amb grups integrats per persones joves i adultes.

• **Proves d'accés als Cicles Formatius de Formació Professional: metodologies de treball. Nivell II**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments que participen en el programa de mesures formatives per a la preparació de les proves d'accés als cicles formatius i que ja han realitzat el curs de nivell bàsic. Té els objectius següents:

- Analitzar i intercanviar bones pràctiques de treball de les persones participants en situacions d'aprenentatge adreçades al col·lectiu diana del curs.
- Donar eines metodològiques de treball a les persones participants en el curs.
- Aportar tècniques específiques de treball amb persones joves i adultes.
- Oferir eines per a la motivació.

6. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **Memorándum sobre el aprendizaje permanente.** Documento de trabajo de los servicios de la Comisión. Comisión de las Comunidades Europeas. Bruselas, 2000
- **Hacer realidad un espacio europeo del aprendizaje permanente.** Comunicación de la Comisión. Comisión de las Comunidades Europeas. 2001.
- **Recomendación del Parlamento Europeo y del Consejo de 18 de diciembre de 2006 sobre las competencias clave para el aprendizaje permanente**
- **Diagnòstic de la formació de persones adultes a Catalunya.** Centres i aules del Departament d'Educació i Universitats, del Departament de Justícia i municipals. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Generalitat de Catalunya. Maig 2006
- **Plans locals d'educació permanent (PLEP).** Guia metodològica número 8. Diputació de Barcelona. 2006
- **El suport municipal de la Diputació de Barcelona en educació permanent: els plans locals d'educació permanent.** Montserrat Casamitjana Nonell. Quaderns d'educació

contínua, n. 18. Processos i plans territorials d'educació permanent, pàg. 15-27. Abril de 2008

- **Educació permanent, món local i TIC. Idees per desenvolupar programes d'alfabetització digital des dels ajuntaments.** Secció d'Educació Permanent. Servei d'Educació. Diputació de Barcelona. Juny 2007
- **Europa 2020: una Estrategia para el crecimiento inteligente, sostenible e integrador.** Comissió de les Comunitats Europees. Brussel·les. 2010
- **PIAAC. Programa internacional para la Evaluación de las competencias de la población adulta, 2013.** Gobierno de España, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, 2014.
- **L'enquesta sobre les competències de la població adulta de l'OCDE. Una introducció al PIAAC en clau catalana.** Fundació Jaume Bofill, 2014.
- **Escoles municipals de música i dansa, un patrimoni de Catalunya.** Àrea de Coneixement i Noves Tecnologies i Associació catalana d'escoles de música i dansa. Setembre de 2012.
- **Tipus de serveis públics d'educació musical en un municipi.** Equip de música. 2015
- **Guía de las escuelas municipales de música.** Gobierno de España, Ministerio de Educación y Federación Española de municipios y provincias. 2010
- **Escoles municipals de música: criteris per al desenvolupament del model educatiu i cultural als municipis.** Ignasi Gómez i altres autors. Col·lecció Estudis n. 8. Juliol 2002.
- **El paper de las escuelas de música.** Elisa Roche. 2005
- **Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas.** Andrea Giráldez. Eufonía, didáctica de la música, n. 41, pàg. 49-57

Marc legal

- **Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults.**
- **Decret 72/1994, de 6 d'abril, pel qual es regulen els centres de formació d'adults**
- **Ordre de 19 de juliol de 1994, per la qual s'estableix el règim d'autorització dels centres de formació d'adults**
- **Protocol d'acord d'intencions entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes per al sosteniment dels centres de formació de persones adultes de titularitat de les administracions locals de Catalunya.** Juliol 2007
- **Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i dansa**
- **Conveni marc entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, la Federació de municipis de Catalunya i l'Associació catalana de municipis i comarques, per al sosteniment de les escoles de música i de dansa de titularitat de l'administració local de Catalunya.** Juliol 2008

Instruments de treball

- **Ens locals. Competències locals en educació permanent.** Presentació. Equip de Permanent. 2013

- **Document per a la presentació als municipis dels plans locals d'educació permanent.** Equip de Permanent. 2007
- **L'educació musical al territori. Document adreçat als responsables dels governs locals.** Equip de Música. 2008
- **Model tipus de plecs de clàusules administratives i prescripcions tècniques per a escoles municipals de música.** Equip de Música. 2012
- **Informe jurídic. Assessorament sobre el contingut de les competències municipals en els centres de formació d'adults dependents de la Generalitat de Catalunya.** Marta Pucurull. 2009
- **9a edició del Cercle de comparació intermunicipal d'escoles municipals de música. Resultats any 2013.** Diputació de Barcelona. 2014
- **Quadre resum d'indicadors d'escoles municipals de música.** Equip de Música. 2015.

(Data d'actualització: maig de 2015)

ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT

Programa	ACOMPANYAMENT A L'ESCOLARITAT
Línia PAM	Millora de l'èxit escolar i del rendiment educatiu

1. Descripció i antecedents

L'acompanyament del procés educatiu en les etapes d'escolarització obligatòria, arrelat en la responsabilitat compartida entre centres educatius, comunitat i famílies, es considera **cabdal per a la millora dels resultats que els infants i joves obtindran en la seva escolarització i per a la millora del seu desenvolupament educatiu en general.**

Les polítiques d'acompanyament a l'escolaritat són polítiques públiques de caràcter local, planificades i gestionades des del coneixement del territori i amb la col·laboració dels seus agents educatius i socials, basades en el seguiment i suport dels infants i adolescents d'un municipi amb la finalitat de promoure l'èxit escolar per a tothom. Aquestes polítiques es proposen afavorir l'equitat al llarg de tot el procés educatiu d'infants i adolescents, enforteixen el capital social de les famílies i l'entorn des d'una perspectiva comunitària, i incorporen alhora una perspectiva transversal (integració de serveis) i longitudinal (cicle de vida). Per tant, són polítiques inclusives i de compensació de desigualtats. Han de ser liderades pels ajuntaments en col·laboració amb altres sectors (altres administracions, tercer sector, sector privat).

Atenent al model de referència que proposa la Gerència de Serveis d'Educació, **les polítiques locals d'acompanyament a l'escolaritat tenen tres àmbits d'actuació:**

- el treball conjunt amb escoles i instituts, per:
 - evitar la desafecció, l'absentisme i l'abandonament escolar,
 - detectar tan aviat com sigui possible les situacions de vulnerabilitat,
 - treballar en les transicions educatives,
 - millorar el treball per competències,
 - col·laborar en projectes de diversificació curricular i suport escolar;
- l'acompanyament de les famílies en les seves funcions educadores i en el seguiment de l'escolaritat dels seus fills, especialment en aquelles situacions properes a l'exclusió social;
- la incidència en l'entorn educador a través de:
 - promoure l'accés equitatiu i donar suport a la continuïtat a la intervenció educativa i social en els temps de fora l'escola de tots els infants i adolescents,
 - capacitar les entitats per a la seva funció educadora, des d'una perspectiva comunitària,
 - programar l'oferta d'activitats i donar a conèixer els recursos de l'entorn.

La Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona té la voluntat de treballar amb els ajuntaments per millorar les taxes d'èxit escolar als seus municipis impulsant estratègies de treball que facilitin la necessària coresponsabilització i integració dels centres i dels diferents agents socioeducatius del territori i les famílies en el desplegament de les polítiques locals d'acompanyament a l'escolaritat.

En aquest sentit, des del programa d'Acompanyament a l'escolaritat, la Gerència de Serveis d'Educació, Igualtat i Ciutadania ofereix als ajuntaments recursos tècnics i econòmics per facilitar el disseny i desenvolupament de **plans locals d'acompanyament a l'escolaritat**, com a element articulador de les polítiques d'acompanyament i millora de l'èxit, impulsant i donant suport a la **constitució de taules educatives** (municipals o intermunicipals) com a estratègia de treball conjunt entre institucions, centres, famílies i agents socioeducatius del territori.

D'altra banda, des del programa també s'ofereixen recursos tècnics i econòmics per a la implementació de projectes i actuacions específiques, com són **els projectes de reforç a l'adquisició de competències** clau en col·laboració amb els centres o diferents **recursos** posats a disposició de **les famílies per donar-los suport en la seva funció educativa**.

L'oferta de la Gerència en aquest àmbit s'estructura al voltant de quatre línies d'actuació:

- **Planificació** de l'acompanyament a l'escolaritat,
- Suport a la **col·laboració amb els centres** per a l'aplicació del seu projecte educatiu
- Suport a la **funció educativa** de les famílies
- Suport als programes educatius **més enllà de l'escola**

1.1. Antecedents

Aquest és un programa de llarg recorregut, dissenyat el 2000 sota el nom de Millora de l'èxit escolar i que constituí la base de la recerca guardonada el 2003 pel CIDE del Ministerio de Educación y Ciencia. En el mandat anterior, l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona va mantenir l'impuls del concepte d'**educació inclusiva**, que reflecteix la idea de l'educació com a dret per a tothom i va mantenir com a prioritat donar suport a l'acció municipal en aquest àmbit.

En aquest període, es va elaborar el document conceptual del programa *Acompanyament a l'escolaritat. Pautes per a un model local de referència* que va suposar un salt qualitatiu important, especialment amb l'ordenació dels àmbits d'intervenció i en la generació de noves línies de treball. Per altra banda, es van treballar els factors associats a diverses situacions de vulnerabilitat. Dins de l'àmbit del suport a la funció educativa de les famílies es va crear el catàleg d'activitats de suport a la funció educativa de les famílies, el programa per a les televisions locals *Famílies i escola* i el projecte d'acompanyament al

suport escolar a les famílies. En l'àmbit del suport a la col·laboració amb els centres educatius, es van desenvolupar diferents projectes de reforç de competències clau (projectes de promoció de la cultura emprenedora oferts conjuntament amb l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local) i de foment dels projectes d'aprenentatge – servei. Pel que fa als programes educatius més enllà de l'escola, es va desenvolupar un aplicatiu per planificar, oferir de forma coordinada i gestionar els recursos educatius del territori.

2. Objectius

El programa d'Acompanyament a l'escolaritat s'emmarca dins de la línia estratègica “Millora de l'èxit escolar i del rendiment educatiu” de la Gerència de Serveis d'Educació.

En aquesta línia d'actuació es defineixen políticament els següents **objectius estratègics** per al Mandat 2012-2015:

- Evitar l'abandonament escolar prematur i millorar els rendiments educatius, col·laborant amb els ajuntaments i els centres d'ensenyament.
- Donar suport a la funció educativa de les famílies, especialment de les que es trobin en situació de vulnerabilitat.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa d'acompanyament a l'escolaritat són:

- Analitzar els projectes de millora de l'èxit escolar per avançar en les propostes de polítiques d'acompanyament a l'escolaritat i d'estratègies per a la inclusió social.
- Ampliar l'abast territorial del projecte, especialment en municipis amb projectes TET, PEE i PEC.
- Difondre i implementar metodologies i experiències innovadores d'acompanyament a l'escolaritat (ApS, aprenentatge productiu, TIC, intergeneracional, etc.) i de suport educatiu a les famílies amb la col·laboració d'associacions i entitats.
- Avançar en el model de xarxa educativa local, donant suport als continguts dels projectes, reforçant les estructures de xarxes en la seva organització i gestió, per aconseguir un funcionament autònom i eficaç.
- Impulsar l'avaluació dels projectes d'acompanyament a l'escolaritat.
- Ampliar l'abast territorial de les accions en suport de la funció educativa de les famílies.
- Enfortir les estratègies per al treball de les competències.

- Impulsar l'oferta d'activitats de coneixement de l'entorn i l'ús de l'aplicatiu educ@entorn per ordenar-la i gestionar-la.
- Promoure el treball transversal en orientació amb altres àrees, ens locals i agents socials amb la participació en la Taula per a l'orientació.

Així, tota l'activitat del programa d'Acompanyament a l'escolaritat s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats el màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa d'acompanyament a l'escolaritat són:

Pel que fa al **territori**:

- Potenciar l'extensió dels projectes de d'acompanyament a l'escolaritat als municipis que estan treballant els projectes TET i als municipis que tenen el PEC, posant una especial atenció als territoris on es desenvolupa la Llei de barris.
- Potenciar el contacte entre ajuntaments d'un territori que integren xarxes intermunicipals.
- Desenvolupar projectes d'acord amb el calendari local, la història, les especificitats i les inquietuds del territori.
- Incentivar el capital social.

En relació a les **institucions**:

- Establir acords concrets amb la Generalitat i les organitzacions municipalistes per a l'intercanvi de dades i informacions necessàries per concretar les actuacions a nivell municipal.
- Potenciar la coordinació interdepartamental per vincular els suports i projectes que la Diputació de Barcelona dóna des de les diferents àrees a un territori.
- Incrementar el coneixement de les polítiques estatals i europees de prevenció del fracàs i l'abandonament escolar.
- Promoure el coneixement dels projectes d'aprenentatge servei entre totes les institucions locals, pel seu potencial educatiu i comunitari.

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Crear espais de reflexió i treball conjunts amb els diferents agents i institucions implicats.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals pel programa d'Acompanyament a l'escolaritat, s'organitza al voltant dels quatre eixos d'actuació del suport a les polítiques locals de millora de l'èxit escolar i del rendiment educatiu de la següent manera:

A. Planificació de l'acompanyament a l'escolaritat

● Plans d'acompanyament a l'escolaritat

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic a les diferents fases d'elaboració i implementació d'un pla d'acompanyament a l'escolaritat municipal o intermunicipal. El pla d'acompanyament a l'escolaritat és l'instrument estratègic per a la implementació de les polítiques locals d'acompanyament. L'elaboració d'aquests plans comporta 5 fases:

1. **Diagnosi de la situació educativa:** elaboració d'un estudi del territori amb la finalitat d'obtenir un coneixement sobre el mateix que permeti la posterior fixació de prioritats. Aquesta diagnosi té tres objectius:
 - a. Aportar coneixement objectiu sobre la situació d'un territori en relació al procés d'escolarització de la població entre 0 i 18 anys i els factors de risc o vulnerabilitat de l'entorn que poden posar en perill l'assoliment de l'èxit educatiu o, per contra, afavorir-lo.
 - b. Aportar coneixement sobre els actors del territori que tenen informació sobre els aspectes objecte de diagnòstic per tal d'implicar-los en el procés de diagnòstic i generar entre ells sinèrgies i complicitats així com mecanismes de coresponsabilitat i coordinació.
 - c. Constituir-se com un punt de referència dinàmic que ha d'interactuar permanentment amb les altres fases del procés.
2. **Constitució de la taula educativa municipal** i dinamització del treball coresponsable entre ajuntament, administració educativa, centres educatius de primària i secundària, famílies i altres agents socioeducatius implicats. Les taules locals d'educació poden ser:
 - **Municipals**, en el cas que el pla d'acompanyament s'impulsi des d'un sol municipi (amb un o més IES).
 - **Intermunicipals**, en el cas que es dugui a terme des d'una xarxa intermunicipal (entre dos o més ajuntaments). Aquesta xarxa està formada per tots aquells municipis que deriven alumnes a un IES de referència situat a un dels municipis de la xarxa. El lideratge l'assumeix l'ajuntament que disposa d'IES.

Per tal d'assegurar que la taula d'educació és al màxim de representativa, caldrà que estigui formada per:

- Regidor/s del/s municipi/s.
- Tècnics de/dels ajuntament/s.
- Inspecció educativa (Generalitat de Catalunya)
- Agents socioeducatius del territori
- Representació del centre o centres escolars (de primària i/o secundària).
- Representació de les AMPA.

L'objectiu de les taules és validar la diagnosi, consensuar línies de treball i establir prioritats. Aquesta priorització, dóna lloc a la creació de comissions de treball que elaboren informes i propostes de treball, com ara, per exemple, en matèria d'absentisme escolar.

3. **Planificació** de les accions, programes i projectes concrets. Aquest procés es desenvolupa en diverses etapes:
 - a. Definició dels objectius generals i les prioritats a partir de les dades del diagnòstic, i concreció en objectius específics.
 - b. Previsió dels programes, serveis i actuacions necessaris per assolir-los.
 - c. Previsió dels recursos materials, econòmics i humans que s'invertiran a cada projecte.
 - d. Definició dels mecanismes de treball integrat.
 - e. Programació dels calendaris per al compliment dels objectius, les fases de desenvolupament dels programes, així com dels mecanismes de seguiment i avaluació.
4. **Implementació** dels programes, serveis i actuacions previstos que inclouran els diferents àmbits d'actuació de les polítiques locals d'acompanyament a l'escolaritat, o bé un o varis d'ells (suport a la funció educativa de les famílies, accions educatives més enllà de l'horari escolar, col·laboració amb els centres docents).
5. Realització d'una **avaluació** que permeti, a través de la definició d'indicadors concrets, la identificació dels beneficis públics obtinguts i la detecció dels aspectes a millorar.

B. Suport a la col·laboració amb els centres per a l'aplicació del seu projecte educatiu i la prevenció de l'abandonament escolar:

• **Projectes de prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Creació de projectes de prevenció i lluita contra l'absentisme i l'abandonament escolar en la primària i la secundària que inclouen el disseny de mesures preventives i de detecció de problemàtiques, la creació de circuits de coordinació i actuació

entre els professionals que intervenen, centres educatius, EAP, serveis socials, policia local, etc.; així com la creació de les comissions de treball (comissió social, comissió local, etc.) per a la presa d'acords i seguiment de les intervencions.

- **Ajuts per al desenvolupament de projectes de prevenció del fracàs escolar**

(SUPPORT ECONÒMIC A DEMANDA. AJUTS)

Suport econòmic als serveis locals per al desenvolupament de projectes de prevenció del fracàs escolar i per a la millora dels rendiments acadèmics. Es poden finançar la posada en marxa d'accions d'acollida, de reforç escolar dins i fora de l'horari lectiu, projectes d'orientació de l'alumnat i accions de suport a la funció educativa de les famílies.

- **Projectes per a l'adquisició de competències artístiques (Anem al teatre)**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

El programa Anem al teatre està organitzat conjuntament per les gerències de Serveis de Cultura i de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona i els ajuntaments participants. El programa ofereix espectacles de teatre i dansa i concerts de música per als alumnes d'educació infantil, primària i secundària, batxillerat i cicles formatius, dins de l'horari escolar.

Té per objectius donar suport a les polítiques educatives i culturals dels ajuntaments; contribuir a crear nous públics de teatre, música i dansa i a educar la sensibilitat artística; articular programacions artístiques de qualitat, adequades a cada nivell educatiu; garantir la igualtat d'oportunitats d'accés dels alumnes a l'oferta artística independentment de la seva procedència geogràfica; i afavorir la coneixença i la identificació dels espais escènics de l'entorn.

Hi ha dues modalitats de participació en el programa. En la modalitat 1, que es formalitza mitjançant un protocol d'adhesió que es renova cada 4 anys, el programa l'organitzen directament la Diputació i els ajuntaments, i el gestionen empreses especialitzades. En la modalitat 2, la Diputació atorga subvencions als ajuntaments per organitzar programes amb criteris i objectius similars a l'Anem al teatre.

- **Projectes per a l'adquisició de competències científicotecnològiques**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

Conjunt de tallers i projectes que tenen per objectiu reforçar les competències científicotecnològiques i potenciar la continuïtat dels estudis. S'adrecen a dos col·lectius diferenciats: alguns d'ells a alumnat; i altres a docents.

Els projectes i tallers adreçats a alumnat són els següents:

- **Projecte Mart XXI.**

Projecte organitzat per la Universitat Politècnica de Barcelona - Campus Baix Llobregat, la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació i els ajuntaments

participants. S'adreça a joves de 3r d'ESO amb capacitats i potencial per a l'estudi que es troben en risc d'abandonar els estudis.

Es realitzen diferents sessions coordinades per personal universitari en què es posa en pràctica la metodologia científica. El projecte té per objectius: motivar per als aprenentatges i donar autoconfiança en les pròpies capacitats; ajudar en l'orientació acadèmica i professional; reforçar la competència tecnicocientífica i ajudar a desenvolupar la capacitat de treballar en equip i per projectes, així com la responsabilitat dins l'equip i la realització de tasques de manera individual i autònoma.

- **Tecnologies per a un món millor.**

Tallers organitzats per la Universitat Politècnica de Barcelona - Campus del Baix Llobregat i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació. Consisteix en un taller experimental realitzat a la universitat en què es realitzen activitats per reflexionar sobre el paper de la ciència i la tecnologia i es coneixen aplicacions pràctiques per a la millora de la vida de les persones i de la societat en general en àmbits com la sanitat, la generació d'energies renovables, les persones amb dependència, etc. El projecte té per objectius: estimular la motivació i l'interès pel coneixement i els aprenentatges científicotècnics; aprendre en un entorn significatiu i apropar els aprenentatges als contextos reals; promoure els valors i la conscienciació social de la implicació de la ciència i les tecnologies en la societat i les potencialitats en el futur; incentivar les vocacions científicotècniques i apropar la universitat a l'alumnat d'ESO.

- **Dones i carreres científiques.**

Tallers organitzats per la Universitat Politècnica de Barcelona - Campus del Baix Llobregat i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació. Consisteix en una sessió realitzada a la universitat en què es fa una aproximació pràctica al treball de les dones investigadores i professionals del campus. El projecte té per objectius: reflexionar sobre el paper de les dones en el món de la ciència i la tecnologia; estimular l'interès de les noies per la ciència i pels estudis tecnològics, afavorir la presència de les dones a les carreres tecnològiques; ajudar en l'orientació acadèmica i professional i apropar la universitat a l'alumnat d'ESO.

- **RoboTIC. Taller de sistemes TIC per a estudiants de secundària**

Tallers organitzats per la Universitat Politècnica de Barcelona - Campus de Manresa i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació. Consisteixen en dues sessions: una de preparació al centre educatiu i una segona a un laboratori de la universitat, en què s'apliquen tècniques de programació i robòtica. El projecte té per objectius: apropar l'alumnat a la computació física i la robòtica per treballar continguts tecnològics de l'última etapa d'ESO; desenvolupar habilitats i capacitats de lògica, resolució de problemes, imaginació i creativitat; apropar la universitat a l'alumnat d'ESO i incentivar les vocacions per a la ciència i la tecnologia.

L'acció adreçada a docents és:

- **Tallers de programació i robòtica (Scratch i Arduino).**

Acció formativa organitzada pel centre d'innovació social i tecnològica Citylab i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació, adreçada a docents del cicle superior de primària i d'ESO, que imparteixen classes de ciència i tecnologia. Aquesta acció té per objectius: introduir l'ús de les TIC i les tecnologies de programació i robòtica a l'aula com a mitjà per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'habilitats de l'alumnat; fomentar la capacitat del professorat de crear materials didàctics que promoguin el pensament computacional, la creativitat i la innovació; i incentivar les vocacions per a la ciència i la tecnologia.

- **Projectes per a l'adquisició de competències digitals**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

Accions formatives adreçades a docents amb l'objectiu de formar en l'ús de metodologies i tecnologies de la informació i la comunicació com a instruments per a desenvolupar habilitats d'aprenentatge en l'aula i fomentar la innovació i la creativitat en l'alumnat de primària i ESO. Es concreta en l'acció següent:

- **Innovació tecnopedagògica als centres educatius.**

Acció formativa organitzada pel centre de tecnologies Ituarte de la Fundació Joan XXIII i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació, adreçada a equips directius i persones amb responsabilitat pedagògica de centres de primària i secundària. Aquesta acció té per objectius: desenvolupar estratègies per incorporar eficientment les TIC a l'aula; capacitar els equips directius per al lideratge de projectes d'innovació i tecnopedagògics dins l'activitat educativa dels centres i reforçar les competències digitals de l'alumnat.

- **Projectes per a l'adquisició de competències lingüístiques**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Realització d'accions de foment de la lectura i l'adquisició de competències lingüístiques en població de diferents nivells educatius (infantil, primària, secundària, formació professional, formació de persones adultes) mitjançant la col·laboració entre institucions; i suport tècnic per al disseny de projectes d'aquestes característiques.

Inclou diferents actuacions:

- **Accions municipals** de promoció de la lectura que impliquin el treball col·laboratiu principalment entre biblioteques, centres educatius i l'ajuntament.
- **Tallers** de foment de la lectura i de les competències lingüístiques (promoció de la lectura en família, d'orientació per al foment de l'adquisició de competències lingüístiques en l'àmbit familiar).

● **Projectes per a l'adquisició de competències emprenedores. Projecte Cultura empenedora a l'escola (CuEmE)**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

El projecte Cultura empenedora està organitzat per les gerències de Desenvolupament Econòmic i de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona i els ajuntaments participants, amb l'objectiu de fomentar l'esperit empenedor entre l'alumnat de cicle superior de primària mitjançant la creació de cooperatives escolars. Aquest projecte es du a terme entre els cursos acadèmics del període 2011-2015, amb la voluntat que a mitjà termini es pugui fer extensiu al conjunt de la província de Barcelona.

Té com a objectius específics: millorar els resultats educatius; introduir habilitats creatives i innovadores a les escoles; elaborar nous perfils d'èxit escolar; i crear més activitat econòmica a llarg termini; i potenciar en l'alumnat conductes y actituds de col·laboració, coordinació, resolució de conflictes, presa de decisions i d'adquisició noves responsabilitats.

El projecte Cultura empenedora a l'escola, que es porta a terme amb l'alumnat durant un curs lectiu, consta de 5 fases:

- a. Constitució de la cooperativa.
- b. Elecció del producte que produirà i vendrà la cooperativa.
- c. Disseny i fabricació del producte.
- d. Venta dels productes a un mercat o fira local.
- e. Aportació dels beneficis a projectes socials.

● **Dinamització del grup d'acompanyament de la comunitat virtual "compromesosambleducacio.diba.cat"**

(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)

La comunitat virtual *compromesosambleducacio.diba.cat* és una eina de comunicació i de gestió del coneixement creada amb l'objectiu de consolidar el treball en xarxa facilitant la relació entre els seus membres, i d'aconseguir nous aprenentatges basats en la reflexió i la pràctica compartides entre els municipis amb interessos i projectes comuns.

La comunitat virtual és una eina dinàmica que permet crear grups de treball específics integrats per diferents usuaris i amb dinàmiques i funcions pròpies, segons les necessitats. Alguns grups tenen una activitat estable, mentre que altres tenen una durada limitada, condicionada a la realització d'alguna activitat determinada. com pot ser l'organització d'un acte, la realització d'una acció formativa o l'elaboració col·laborativa d'un document.

Actualment dins del programa de coresponsabilitat educativa hi ha el grup:

- **CuEmE:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat per tècnics municipals i centres docents que participen en el projecte *Cultura empenedora a l'escola*.

C. El suport a la funció educativa de les famílies:

● **Espais de debat educatiu (EDE):**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

Els EDE són espais formals de reflexió i debat per a l'impuls de la participació de les famílies en la comunitat educativa amb l'objectiu de la millora educativa en el municipi. Consisteix en constituir grups de famílies i professionals per consensuar criteris educatius i potenciar accions en el municipi, des d'un enfocament participatiu i d'implicació conjunta i coordinada. La Gerència d'Educació dona suport tècnic per l'assessorament i dinamització pedagògica d'aquests espais. A partir de les necessitats detectades, el grup dinamitzador prepara i convoca les reunions amb les persones representants dels diferents àmbits de la comunitat educativa. El treball del grup consisteix a prioritzar una temàtica de consens i cercar les accions adients per treballar-la en el territori.

● **Acompanyament al suport escolar de les famílies (ASEF):**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

Aquest és un projecte d'orientació i acompanyament a les famílies per millorar la seva funció educativa i d'acompanyament a l'escolaritat dels seus fills i filles. S'adreça a famílies d'alumnat de Primària i d'ESO, que té una actitud favorable envers l'estudi però que presenta un baix rendiment general per problemes d'aprenentatge associats a una manca d'organització, d'hàbits de treball i d'estudi. És un model de treball conjunt: els centres educatius detecten necessitats i participen en la planificació del treball (tutors referents) i l'administració local posa a la seva disposició un recurs d'acompanyament de les famílies (tutor/a local). El suport que ofereix la Gerència d'Educació va adreçat a l'assessorament i formació de les persones implicades i el suport a la dinamització del procés.

● **Catàleg d'activitats de suport a la funció educativa de les famílies**

(PROJECTE DE RECURS MATERIAL. REALITZACIÓ D'ACTIVITATS)

Conjunt d'activitats informatives, formatives, d'orientació i acompanyament adreçades als ens locals, que tenen com a objectiu facilitar la prevenció del fracàs escolar i enfortir la participació educativa de les famílies als seus municipis. Les accions incloses en aquest catàleg (xerrades, tallers, teatres, cursos, etc.) estan pensades per complementar el treball que els ajuntaments fan amb les famílies en l'acompanyament a l'escolaritat, com ara:

- afavorir la participació de les famílies a les AMPA i als centres educatius;
- reflexionar i debatre sobre l'experiència de ser pares i mares;
- informar, orientar i formar sobre les funcions educatives de les famílies;
- potenciar l'organització i coordinació de les AMPA.

- **Sèrie “Famílies i escola”**

(PROJECTE DE SENSIBILITZACIÓ CIUTADANA. ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ)

Sèrie de televisió i de ràdio que té per objectius augmentar la sensibilització de la societat envers la importància de la funció educativa de les famílies i aportar recursos de suport per facilitar aquesta tasca. La sèrie s'emet a diverses televisions i ràdios locals de la província. El programa consta de 13 capítols per temporada (de 25 minuts de durada en la versió televisiva i de 60 minuts en la radiofònica), en què es tracta un tema a partir del testimoni de diverses famílies i l'anàlisi d'una persona experta. En la versió radiofònica es fomenta el debat i la participació dels oients, al voltant de la temàtica setmanals. També es pot seguir a través del web de la Xarxa de Televisions Locals i participar a través del seu bloc. La sèrie és una producció fruit de la col·laboració entre l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona, la Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Secundària (FAPAES) i la Xarxa Audiovisual Local (XAL) i està realitzada pel Canal Terrassa Vallès.

D. Els programes educatius més enllà de l'escola:

- **Projectes i activitats educatives fora de l'horari lectiu**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Support tècnic per a l'elaboració i el desenvolupament de projectes i activitats que organitzin i estructurin espais educatius més enllà de l'horari escolar, amb una atenció especial als infants i adolescents en situació de vulnerabilitat.

Entren dins d'aquesta categoria:

- Els projectes de suport als aprenentatges que són aquells projectes que vinculen els agents socials i econòmics dels territoris a la millora de l'orientació i els processos d'aprenentatge dels alumnes de secundària per treballar per a la millora de l'èxit escolar: activitats de reforç escolar, d'adquisició d'habilitats i eines per millorar l'èxit com gestió del temps, hàbits d'estudi, aprendre a cercar i seleccionar informació, etc.
- L'organització d'activitats lúdiques, culturals, artístiques o esportives en el temps educatiu no formal per a la socialització a través de la pràctica de valors cívics, de disciplina en el treball, de desenvolupament de capacitats comunicatives, etc.
- Projectes d'aprenentatge-servei per a la dinamització d'entitats i dins de l'educació no formal (veure producte “Projectes aprenentatge servei”).

- **Projectes aprenentatge - servei**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Support tècnic per a la planificació i desenvolupament de projectes d'aprenentatge-servei.

L'aprenentatge-servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. Són projectes portats a terme entre institucions educatives i organitzacions comunitàries, amb els següents objectius:

- Impulsar l'aprenentatge de continguts i el desenvolupament personal i social a través de la formació de la responsabilitat cívica amb la pràctica dels valors de ciutadania i la reflexió sobre l'acció
- Contribuir a satisfer alguna necessitat real de l'entorn, de persones, de grups o del conjunt de la comunitat
- Millorar la comunitat i enfortir la cooperació i trama de vincles cívics que la constitueixen.

La Gerència d'Educació de la Diputació de Barcelona ofereix assessorament tècnic i acompanyament especialitzat a aquells ajuntaments que estiguin interessats a planificar i desenvolupar projectes propis d'aprenentatge-servei en el seu territori, com a estratègia de reforç i complement de les seves polítiques educatives locals.

• **Eina educ@entorn. Planificació i dinamització de recursos educatius de l'entorn**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. DESENVOLUPAMENT I MANTENIMENT DE SISTEMES D'INFORMACIÓ I GESTIÓ)

Support tècnic als ajuntaments per elaborar el catàleg de recursos educatius de l'entorn i per desenvolupar actuacions per dinamitzar el potencial educatiu dels serveis, entitats i agents del territori. Com a port del suport es pot proporcionar accés a la plataforma digital *Educ@entorn*, com a eina per a l'ordenació de l'oferta de recursos i serveis de coneixement de l'entorn i del currículum local, i capacitar per a la seva utilització.

5. Formació estable

En el marc d'aquest programa la Gerència ofereix als ens locals algunes accions formatives de forma continuada. Aquesta oferta formativa estable es complementa amb altra formació específica que varia en funció de demandes o necessitats detectades. A continuació es presenta l'oferta continuada i en l'informe de programa annex es recull la totalitat de l'oferta formativa del darrer any:

• **Curs "Estratègies per a l'èxit educatiu des de l'àmbit local"**

Aquest curs s'ofereix als ajuntaments amb els següents objectius:

- Conèixer estratègies i metodologies innovadores per a l'èxit educatiu.
- Analitzar elements claus per a la implementació de les estratègies en el territori.

6. Documents bàsics del programa

Marc conceptual

- **Acompanyar per a millorar. La importància de l'avaluació.** Àrea de Coneixment i noves Tecnologies. Diputació de Barcelona. 2012.
- **Marc conceptual i metodològic per al desenvolupament de plans d'absentisme i acompanyament a l'escolarització.** Maribel Garcia. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2009
- **Cap a la promoció de polítiques integrades de millora de l'èxit escolar.** Bernat Albaigés. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2008.
- **Pla per la millora de l'èxit escolar.** Àrea Educació. 2001. (Document intern)
- **Model local de referència per a les polítiques d'acompanyament a l'escolaritat.** CIIMU. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2010
- **Acompanyament municipal a les famílies. Consensuar propostes, compartir projectes.** Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2009
- **Les noves zones educatives com a espais de coresponsabilitat.** Xavier Bonal; Bernat Albaigés. 2010
- **Espai de Debat Educatiu. Un model educatiu, d'àmbit familiar, al territori. Mª Jesús Comellas i Carbó, Josep Nieto Quintana.** Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona.
- **Projecte de suport a les famílies en la seva funció d'acompanyament escolar als seus fills.** Cruz Pardo, Lourdes Salas, Mercè Traveset. 2009
- **Estudi dels usos dels espais escolars fora de l'horari lectiu.** Àrees d'Educació i Esports. Diputació de Barcelona. 2010
- **Guia metodològica de l'Aprenentatge Servei.** Bosch, Carme; López, Matilde. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. Documents de treball, núm. 4. 2007.
- **La participació de les famílies als IES.** Document de síntesi de l'informe de recerca. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2008.
- **Memòria del seminari d'anàlisi de xarxes territorials a partir de projectes d'aprenentatge-servei.** Fundació Jaume Bofill. 2014
- **Suport per a la consolidació municipal dels projectes d'aprenentatge-servei.** Fundació Jaume Bofill. 2013
- **Document programa acompanyament Forum Local Acompanyament.** Gerència de Serveis d'Educació. 2012
- **Marc conceptual i metodològic per al desenvolupament de plans d'absentisme i acompanyament a l'escolarització.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2009
- **Informe sobre el fracàs escolar a Catalunya.** Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya. 2009

- **Famílies, escola i èxit. Millorar els vincles per millorar els resultats.** Fundació Jaume Bofill. 2010
- **Panorama de la Educación. Indicadores de la OCDE 2013. Informe Espanyol.** Gobierno de España MECD; OCDE. 2013
- **Els resultats PISA 2012 a Catalunya.** Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. 2014
- **El absentismo como reto para la calidad educativa.** Gobierno de España, MEC, CIDE. 2003
- **Absentismo y abandono escolar. Políticas y buenas prácticas.** Monográficos. Revista Escuela. 2008
- **Abandonament escolar, desescolarització i desafecció.** Fundació Jaume Bofill. 2003
- **Factors influents en l'elecció d'estudis, científics, tecnològics i matemàtics.** Everis. 2014
- **Valor local, èxit educatiu. Comunitats educatives per promoure competències científic – tecnològiques.** Gerència de Serveis d'Educació. 2015
- **Xarxes educatives, treball en xarxa i transversalitat.** Universitat Ramon Llull; Jordi Longàs i Mireia Civis. 2009
- **Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar. Pla per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya 2012-2018.** Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. 2013
- **Suport i coordinació de polítiques locals d'acompanyament a l'escolaritat (document de programa).** Felisa Bravo. 2012
- **Educació i comunitat. Reflexió a l'entorn del treball integrat dels agents educatius.** Fundació Jaume Bofill. 2006

Instrument de treball

- **Preus públics i equitat en l'accés als serveis educatius municipals.** Maria Cubell i Joan Romagosa. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2010
- **Anàlisi del sistema de beques de transport i de menjador escolar.** Jorge Calero i Álvaro Choi. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2010.
- **La Llei d'educació des del món local.** Ramon Plandiura. 2009.
- **Impacte de la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència en les polítiques educatives locals.** Antoni Vilà Mancebo. Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 2011.
- **Graella de correspondència de la LEC amb l'Acompanyament a l'escolaritat.** 2009.
- **Comentaris al decret d'autonomia de centres.** Ramon Plandiura. 2010

- **L'acompanyament educatiu dels infants i adolescents, de les seves famílies, de les escoles, des del municipi.** Jaume Funes. 2008
- **Acompanyament a l'escolaritat a les famílies en situacions de vulnerabilitat. Orientacions i criteris per a la intervenció dels ajuntaments** Àrea d'Educació. 2009.
- **Educ@ntorn** (<http://entorneducatiu.diba.cat>) Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2012
- **Catàleg de recursos per al suport a les polítiques d'acompanyament a l'escolaritat i millora de l'èxit escolar. 2012-2013.** Equip d'acompanyament. 2013
- **Anàlisi acompanyament a l'escolaritat - Millora de l'èxit.** Felisa Bravo. 2010
- **Guia per a l'avaluació dels plans locals de lluita contra l'absentisme i millora de l'escolarització.** Maribel Garcia (GRET). 2007

(Actualització: maig de 2015)

TRANSICIÓ ESCOLA - TREBALL

Programa **TRANSICIÓ ESCOLA - TREBALL****Línia PAM** Formació professional i transició escola - treball

1. Descripció

La transició escola - treball és una estratègia de treball que permet materialitzar les polítiques locals de millora de la inclusió social des de la **perspectiva de la inserció sociolaboral**, polítiques que aposten especialment per la **millora de l'orientació escolar i laboral** dels alumnes en la seva transició de l'escola a la vida adulta.

Els ajuntaments han dedicat i dediquen molts esforços a fer front a les dificultats d'inserció sociolaboral dels joves i a donar-los suport en les seves transicions a la vida activa. Entre el conjunt de programes i accions que els ens locals porten a terme en aquest àmbit d'actuació, cal destacar els Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI), actualment reconvertits a **Programes de Formació i Inserció (PFI)** i els **dispositius locals d'inserció laboral**.

Els **PQPI - PFI** constitueixen un recurs fonamental en el marc de les accions de segona oportunitat ja que faciliten als participants en aquests programes la possibilitat de reincorporació al sistema educatiu amb elevades perspectives d'assolir la graduació en Educació Secundària Obligatoria alhora que es doten de competències professionals bàsiques que faciliten la seva inserció al mercat laboral.

Una altra estratègia de la transició escola treball que es posa en marxa des dels ajuntaments són els **dispositius locals d'inserció (DLI)**. Aquestes són estructures de treball en xarxa adreçades als joves que encara estudien, o de forma més general a persones que cerquen la seva primera feina, que volen millorar la seva situació laboral, que volen ampliar la seva formació o que volen resoldre dubtes relacionats amb la formació i el món laboral.

Tots els projectes i accions municipals que es porten a terme des de la transició escola-treball necessiten la complicitat i el compromís de treball conjunt de les administracions locals i educativa i dels centres de secundària. També és important el lligam amb les diferents branques de formació professionalitzadora i amb el teixit empresarial.

La transició escola – treball ha estat una línia de suport prioritari per a la Gerència de Serveis d'Educació, i en el darrer mandat s'ha anat emmarcant dins d'una estratègia més àmplia de reforç de l'orientació en les transicions al llarg de la vida. En aquest sentit, el mateix concepte de dispositius locals d'inserció està en procés de transformació per

ampliar el seu abast i dotar-los d'una major capacitat per informar, acompanyar i orientar en les transicions al llarg de la vida.

En els darrers anys, l'estratègia d'Orientació de la Gerència s'ha concretat en un Pla pilot d'orientació dins del qual s'estan duent a terme diferents projectes amb les administracions locals: recursos i suport a fires i jornades d'orientació en el territori, el projecte experiment *La maleta de les famílies* o el projecte pilot full de ruta.

Actualment, la **Gerència de Serveis d'Educació** de la Diputació de Barcelona des del **programa de Transició escola – treball**, ofereix als ajuntaments recursos tècnics i econòmics per a la creació de programes o serveis locals per a la transició a la vida adulta, laboral i social dels joves que acaben l'educació secundària:

- **Projectes de transició escola – treball,**
- **Pla d'orientació.**

2. Objectius

El programa de Transició escola - treball s'emmarca dins de la línia estratègica “Equitat i èxit escolar per a tothom” de l'Àrea d'Atenció a les Persones.

En aquesta línia d'actuació es defineixen políticament els següents **objectius estratègics** per al mandat 2012-2015:

- Adequar la formació professional a les necessitats productives de l'entorn, donant suport als ajuntaments en la planificació i coordinació d'aquesta oferta educativa.
- Reforçar els programes d'orientació i de transició escola – treball així com l'oferta formativa que permeti la reincorporació al sistema educatiu o la millora de la qualificació professional.

El desenvolupament dels objectius polítics i línies estratègiques establerts per la Gerència es fa a través del desplegament de vuit grans línies programàtiques amb els seus **objectius específics** corresponents que, en el cas del programa de Transició escola - treball són:

- Dissenyar i fer el seguiment dels programes de transició escola - treball i altres serveis d'orientació als joves en acabar l'ensenyament obligatori.
- Identificar les experiències locals d'èxit, per tal d'experimentar metodologies innovadores que permetin valorar els impactes reals sobre l'itinerari personal.
- Consolidar el treball col·laboratiu entre municipis propers per tal de ser més efectius en el desenvolupament de les accions. Estendre el programa d'èxit escolar als territoris on tenen projectes de TET, com a mesura de prevenció i d'anticipació.

- Coordinar la xarxa de municipis amb programes de transició escola - treball, com a espai comú d'aprenentatge i millora continuada.
- Promoure l'orientació al llarg de la vida.
- Promoure el treball transversal en orientació amb altres àrees, ens locals i agents socials amb la creació d'una Taula per a l'Orientació.

Així, tota l'activitat del programa de Transició escola - treball s'orienta a la consecució d'uns resultats alineats el màxim possible amb aquests objectius estratègics i específics plantejats a l'inici del mandat. Anualment es planifiquen les accions que conduiran a l'assoliment d'aquests objectius i al desplegament de la cartera de productes per posar-la a disposició dels ens locals.

3. Estratègies de treball

Les estratègies de treball que orienten els objectius i les actuacions que es realitzen des del programa de Transició escola - treball són:

Pel que fa al **territori**:

- Concretar estratègies específiques per a municipis petits.

En relació a les **institucions**:

- Treballar conjuntament i formalitzar acords si s'escau amb el Departament d'Ensenyament i amb el de Treball de la Generalitat de Catalunya i amb altres àrees de la Diputació.

I finalment, quant a la perspectiva dels **actors socials**:

- Concretar una estratègia amb els diferents agents implicats a nivell general i en el territori.

4. Cartera de productes

La cartera de productes que la Gerència de Serveis d'Educació posa a disposició dels ens locals pel programa de Transició escola - treball, s'organitza al voltant de les tres línies d'actuació del programa:

A. Projectes de transició escola - treball

• Diagnosi per a la transició escola – treball

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic per a la realització d'un estudi exhaustiu de la realitat municipal des de la perspectiva de la transició escola - treball. És el punt de partida tant per a la creació dels dispositius locals d'inserció com per a la planificació de projectes específics de transició escola - treball.

La diagnosi per a la transició escola - treball inclou els següents punts (a més d'altres apartats complementaris):

1. **Introducció i marc teòric** amb aspectes relatius a la definició de les diferents transicions (al món laboral, a l'educatiu, etc.), el context socioecòmic general, l'educació al llarg de la vida, nous reptes i dificultats, etc.
2. **Marc legal**
3. Anàlisi d'**estudis sectorials** ja existents sobre la població jove del territori analitzat
4. Recull i anàlisi de **dades demogràfiques i educatives de la població jove**
5. **Anàlisi dels centres educatius** del municipi/territori
6. **Recull i anàlisi d'actuacions** que es porten a terme al municipi i/o territori per els i les joves en risc de fracàs escolar, que abandonen el sistema educatiu o que no graduen
7. **Anàlisi de l'estructura organitzativa i relacional de les administracions i institucions** implicades en la transició dels joves.
8. **Entrevistes en profunditat** amb els serveis municipals implicats, els centres educatius i altres agents (empreses, associacions, entitats...) amb l'objectiu de detectar punts forts i febles
9. Elaboració de **conclusions i propostes** d'actuació, d'organització, de temporalització i d'avaluació.

Aquesta diagnosi pot realitzar-se com a part del suport a la implementació de dispositius locals d'inserció (veure producte "Dispositius locals d'inserció"), o pot ser un punt de partida per a l'elaboració o millora de projectes i activitats vinculats a la transició escola - treball.

● **Ajuts per a projectes de transició escola - treball**

(SUPPORT ECONÒMIC A DEMANDA. AJUTS)

Suport econòmic a projectes d'escolarització compartida i a projectes de qualificació professional inicial adreçats a joves que no acreditin tenir el títol d'ensenyament secundari obligatori (ESO), així com suport a projectes per establir mecanismes estables de col·laboració entre els IES i el seu entorn productiu per facilitar la inserció laboral dels joves.

● **Suport tècnic a projectes de transició escola - treball**

(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic a projectes locals d'informació, formació i orientació de joves que pretenen facilitar el procés d'incorporació a la vida activa o de reincorporació al sistema educatiu, i que no es troben articulats en un dispositiu local d'inserció.

Poden ser projectes d'orientació de població jove, de coordinació dels instituts amb la formació ocupacional, projectes d'escolarització compartida o de diversificació curricular, per a joves de 4t d'ESO.

- **Suport a programes de formació i inserció**

(PROJECTE DE SUPORT ECONÒMIC. AJUTS)

Suport econòmic i tècnic als ens locals per organitzar programes de formació i inserció, en la modalitat PTT (FPI), els antics programes de qualificació professional inicial. El suport tècnic ofert consisteix en la coordinació de les experiències i en la creació d'espais d'intercanvi de coneixements i pràctiques entre els diferents territoris participants. Aquests espais es concreten en una trobada anual de coordinació dels tècnics dels ens participants i en 2 reunions de seguiment per a cada territori, en què participen les administracions implicades (autonòmica, provincial i local) i els docents que imparteixen els programes.

Els **PFI** s'adrecen als joves més grans de 16 anys que finalitzen l'etapa de l'ensenyament secundari obligatori (ESO) sense haver obtingut el títol de graduat/ada en educació secundària obligatòria. Tenen per finalitat proporcionar una formació bàsica i professional que faciliti la incorporació al món laboral o la continuïtat d'un itinerari formatiu, especialment en la formació professional de grau mitjà, un cop superada la prova d'accés. També donen l'opció de fer una formació complementària per obtenir el títol de graduat/ada en ESO.

- **Dispositius locals d'inserció**

(SUPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)

Suport tècnic per a la creació i funcionament d'un DLI, l'element fonamental del programa de Transició escola - treball. Un DLI és una eina **mitjançant la qual els ens locals poden millorar i fer més eficients el conjunt de serveis, recursos i accions adreçats a la població jove**. Tenen la funció de programar totes les accions d'informació, orientació, formació i acompanyament dels joves en el seu trànsit de l'escola a la vida activa. Aquestes accions s'adrecen especialment als col·lectius de joves que acaben o abandonen l'escolarització obligatòria sense acreditació suficient, doncs un dels seus objectius és el d'incrementar el nombre de joves que obtenen el Graduat en Educació Secundària.

A nivell general, per al suport a la implementació del DLI s'identifiquen tres fases de treball:

- **Diagnosi** de la realitat municipal (veure producte "Diagnosi per a la transició escola - treball")

- Elaboració de les **propostes d'actuació** i planificació de les **accions i projectes de transició escola – treball**
- **Implementació del DLI**
- **Foment de xarxes intermunicipals de transició escola - treball**
(SUPPORT TÈCNIC A DEMANDA. REDACCIÓ DE PLANS, PROJECTES I INFORMES)
Suport tècnic a les diferents fases de creació, consolidació i seguiment les xarxes.

Les xarxes intermunicipals són una agrupació d'ens locals i agents educatius i socials del territori (regidories i tècnics municipals, centres educatius, serveis educatius i empreses) que treballen conjuntament per desenvolupar programes i projectes de transició escola – treball.

La Gerència d'Educació ofereix suport tècnic a les diferents fases de creació (diagnosi i disseny), consolidació i seguiment de xarxes de transició escola - treball, per afavorir l'articulació de mecanismes territorials de coordinació entre els diferents professionals, i poder dur a terme el desplegament de projectes de l'àmbit de la transició escola - treball. Aquest suport comprèn:

- Assessorament tècnic per a la realització de la diagnosi (veure producte “Diagnosi per a la transició escola – treball”) i creació de la xarxa, vinculant els següents agents: regidories i tècnics municipals, centres educatius, serveis educatius i empreses.
- Suport a les activitats proposades per la xarxa.
- Dinamització i suport al funcionament de la xarxa. El seguiment tècnic de la xarxa permet també obtenir elements concrets per a l'avaluació del seu funcionament.
- **Dinamització dels grups de treball de transició escola – treball a la comunitat virtual “compromesosambleducacio.diba.cat”**
(PROJECTE DE SUPORT TÈCNIC. GESTIÓ RELACIONAL)
La comunitat virtual *compromesosambleducacio.diba.cat* és una eina de comunicació i de gestió del coneixement creada amb l'objectiu de consolidar el treball en xarxa facilitant la relació entre els seus membres, i d'aconseguir nous aprenentatges basats en la reflexió i la pràctica compartides entre els municipis amb interessos i projectes comuns.
La comunitat virtual és una eina dinàmica que permet crear grups de treball específics integrats per diferents usuaris i amb dinàmiques i funcions pròpies, segons les necessitats. Alguns grups tenen una activitat estable, mentre que altres tenen una durada limitada, condicionada a la realització d'alguna activitat determinada com pot ser l'organització d'un acte, la realització d'una acció formativa o l'elaboració col·laborativa d'un document.
Actualment dins del programa de transició escola – treball hi ha els grups següents:

- **DLI – TET:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat pels ajuntaments que participen en programes de formació professional i inicial i/o que disposen de DLI.
- **Xarxa TET – Baix Llobregat:** grup de difusió i intercanvi de coneixements, integrat pels membres de la xarxa TET del Baix Llobregat.

B. Pla d'orientació

• **Projecte de suport a fires i jornades d'orientació**

(PROJECTE DE SUPORT MATERIAL. REALITZACIÓ DE SERVEIS)

Recursos oferts als ens locals que organitzen fires o jornades d'orientació, per complementar o millorar l'oferta de què ja disposen. Consta de diferents recursos:

- **Xerrades col·loqui** que tenen com a objectiu orientar diferents col·lectius en relació a les oportunitats de formació i professionals que hi ha a l'abast: principalment a persones que es troben en una fase de transició educativa o professional i a famílies amb joves que es troben en fase de transició educativa i tenen dubtes sobre els itineraris i oportunitats de formació que ofereix el sistema educatiu.
- **Tallers de vocacions científicotecnològiques**, que tenen com a objectiu apropar l'alumnat al món de la robòtica a partir d'una metodologia experimental i innovadora i incentivar així les vocacions per la ciència i la tecnologia.
- **Punts d'orientació personalitzada**, que consisteixen en serveis d'assessorament especialitzat per oferir suport a l'equip d'orientadors del territori per resoldre consultes no habituals i per fer atenció directa a joves i famílies i arribar, així, a incrementar les demandes ateses.

5. Documentació

Marc conceptual

- **L'orientació a les xarxes locals de transició escola - treball.** Màrius Martínez. Àrea d'Educació. Diputació de Barcelona. 2010.
- **L'acompanyament dels nois i noies adolescents en les seves transicions quan s'acaba l'escola obligatòria.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. Jaume Funes. 2009.
- **DOT. Dispositiu d'Orientació de les Transicions.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones; Martínez, Màrius. 2015
- **DOT. Document tècnic per a la posada en funcionament d'un DOT.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones; Martínez, Màrius. 2015

Marc legal

- **Resolució ENS/1102/2014, de 21 de maig**, per la qual s'estableixen els programes de formació i inserció per al curs 2014-2015
- **Resolució ENS/2250/2014**, de 6 d'octubre, de l'estructura dels programes de formació i inserció.

Instruments de treball

- **Materials d'orientació professional: CamiNet.** Xarxa de transició escola – treball del Vallès Oriental. 2007.
- **EntreJoves: com preparar-se per a una entrevista de feina.** Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació. 2010.
- **Aprenent més. Càpsules per orientar en la transició escola – treball.** Diputació de Barcelona. Àrea de Coneixement i Noves Tecnologies. 2011.

(Data d'actualització: abril de 2015)